

Izjava ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za in-
stancstvo Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta
št. 16/L. — Telefon št. 72.

Nočna redakcija: od 19. ure naprej v
Knafovi ul. št. 5/L. — Telefon št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Uprava:

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 34. — Telefon št. 36.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 36.

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842. — Praha čisto 78.180,
Wien Nr. 105.241.

Ljubljana, 24. junija.

Dr. Koroščevo osebnost glasilo »Naša Straža« je v svoji poslednji številki zo-
pet grdo opljuvala državno in narodno
misel. Silno jo razburja »poveljevanje
države kot edine, vsemogočne in okrut-
ne gospodnje nad življenjem in imet-
jem«, ki da je postalo »bistven sestav-
ni del prosvetnega programa«. O na-
rodnem čutu pravi, da je »živinski na-
gon«, narodna vzgoja je »strup, mali-
kovaštvo pred glinastim Bogom lasne-
ga naroda«. Narodno prosveto naziva
»malikovalsko«, temelječa na »ne-
varnem gnoju fanatičnega slavohlepa
in samoljublja«. Dr. Koroščevo list do-
stavlja, da se mora slovensko ljudstvo
proti šoli, v kateri se goji državna in
narodna misel »upreti s polno močjo».

V isti sapi, ko odkriva Koroščevo
»Naša Straža« pravo naravo klerika-
lizma, anacionalno in protidržavno, pa
priobčuje ljubljanski »Slovenec« za slo-
vensko »inteligenco« članek, v katerem
po svoje dokazuje, kako opasen je za-
konski načrt o narodnih osnovnih šo-
lah »ne samo za slovensko narodno
šolo, temveč tudi za Slovenstvo kot
samostojni narodni element«. »Jutra-
škofof list odreka celo pravico »viti-
kati se v zadevo, ki je zadeva slovenskega
naroda« ter zahteva, da mora biti slo-
venska osnovna šola — »katoliška« to
se pravi klerikalna!

»Slovenec« pravi nadalje, da zavze-
ma klerikalno stališče napram narodni
šoli, s katero hoče Pribečević »zadati
slovenskemu narodu smrtni udarec«
vsa slovenska javnost, razen demokra-
tov. »Slovenec« računa pri tem na ne-
informiranost, na neznačajnost in na
brezračnost tudi onih strank v Slo-
veniji, ki markirajo naprednost, pa bi
bile iz opozicije sposobne zagovarjati
tudi avstrijsko konkordatsko šolo. Dasi
je pri naših deželnih političnih raz-
merah marsikaj mogoče, vendar si ne
moremo misliti, da bi hotela katera-
koli stranka, ki hoče veljati za napre-
dno, deliti klerikalne nazore in poglede
na šolstvo.

Vprašanje narodne prosvete je eno
temeljnih vprašanj, ki deli in mora de-
liti kakor noč in dan reakcionarno
klerikalno svetovno naziranje od svobo-
doliubnega naprednega. Opozorili smo
že, da prikrivajo klerikalci svoje prave
namene v boj proti novemu zakonu
o narodnih osnovnih šolah s tem, da
uprizorjajo gonjo proti onim določbam
zakonskega načrta, ki govore o obre-
menitvah občin. To vprašanje, ki je si-
cer tudi važno za ljudstvo in o kate-
rem je debata mogoča glede umestnosti
in neumestnosti, je na vsekako podre-
jene važnosti napram glavnemu prin-
cipu narodne in moderne osnovne šo-
le. Klerikalci hočejo, da je šola dekla
cerkvene gospode, učitelj mežnar go-
spoda župnika in kaplana. Naprednjaki
hočejo, da bodi šolstvo državno, na-
rodno in neodvisno od vsakega zuna-
njega vpliva. Zakonski načrt, ki ga je
izdelal jugoslovanski učitelj in ki ga je
Narodni skupščini predložil minister
Pribečević v tem pogledu ni radikalni
in se n. pr. ne da niti primerjati s svob-
odomiselnim učnim načrtom, ki ga
uveljavlja na Ruskem od naših kleri-
kalcev toli hvalisani boljševiški režim,
vendar pa nudi vsaj za silo dovolj ga-
rancij, da se strusen vpliv klerikalne-
ga teorija in duševne reakcije reduci-
ra na minimum. V Italiji je sedež pa-
peža, a že od l. 1877. naprej tamkaj v
šolah neboženstvo ni več učni predmet.
Pogovor pravi, da Švicar nikdar ne
krade in nikdar ne laže. In v Švici v
šolah neboženstvo ni več učni predmet.
Čuje že od leta 1882. naprej v šolah me-
sto verouka nauk o morali ter o dr-
žavljanstvu. Na Nizozemskem v šolah
verouk ni učni predmet, v Angliji samo
v cerkvenih šolah. V Ameriki verouka
v šolah ni in je prepuščeno cerkvam,
da se brigajo za ta pouk po lastni volji.
Pri nas pa se klerikalna reakcija, dasi
naš zakon postavlja vsakej pouk na
prvo mesto, dere, da hoče Jugoslavija
v svojih šolah ubiti vero samo zato,
ker država svoje narodne šole noče
izročiti na milost in nemilost politiku-
joči duhovščini.

Vse, kar sedaj pišejo in govore kle-
rikalci ob razpravi načrta novega šol-
skega zakona, je samo brezvestno va-
ranje slovenske javnosti, ki bi jo radi
preplepli z gospodarskimi določbami
zakonskega predloga in pa z lažjo, da
pomeni zakon »smrtni udarec« za Slo-
vence. Klerikalci se zavedajo, da bo
konec klerikalizma, čim bo njim defi-
nitivno odvzeta nadmoč nad šolstvom
ter ustvarjena osnovna šola, ki bo
vzgojala mladino po sodobnih principih
človeškega znanja in človečnosti. Za-
ro se zbiraajo gg. župniki po škofijah, de-
kanijah in župniščih, zato deputacije
škofov v Beograd in pozivanje Sloven-
cev in katolikov na »upor s polno močjo«.
V nevarnosti ni ne Slovenstvo, ne
slovensko ljudstvo, ne krščanstvo, pač
pa teče voda v grlo klerikalizmu ter
njegovi plesnivi srednjeveški reakci-
onarnosti.

Kraljeva družina na potu v Slovenijo

Danes dospe kraljevska dvojica in prestolonaslednik na Bled.
Z njimi potuje tudi rumunski kraljevski par.

Beograd, 24. junija. p. Danes ni bilo
večjih političnih dogodkov. Kralj je ob
10. dopoldne sprejel v avdienci lea-
derja radikalne stranke Aco Stanoje-
vića, za njim je bil sprejet na dvoru
Pavle Radić, ki je ostal v avdienci 20
minut. Nato je kralj sprejel v resortnih
stareh ministre Gjurjića, Simonovića
in Trifunovića. Dalje je bil na dvoru
od 17.30 do 18.30 vojda samostojnih
demokratov Pribečević.

Kraljica Marija in prestolonaslednik
Peter sta dospela v Beograd ob 14.30.
Na kolodvoru so ju sprejeli zastopniki
vlade, dvora itd. Nocoj ob 19.30 se je
vsa kraljevska družina v spremstvu
suite odpeljala na Bled. V Vinkovcih
ih pričakuje rumunski kraljevski par.
ki z našo kraljevsko dvojico skupno
potuje na Bled, kjer ostaneta kot go-
sta našega kralja do 28. t. m. Nato bo
rumunski par nadaljeval svojo pot na
zapad.

Seja ministrskega sveta

Predsedniku Pašiću se zdrže stajno boljše. — Morda že v
ponedeljek dpoje v izozemstvo. — Skupščina to zasedala še
kakih 14 dni. — Resortna vprašanja v seji ministrskega sveta.
Napoleonori po 20 Din.

Beograd, 24. junija. p. Nocoj so se po
hodnikih Narodne skupščine širilo ten-
denciozne vesti o nenadnem poslabšanju
boleznih ministrskega predsednika Paši-
ća. Te vesti so popolnoma brez podlage,
ker se je Pašić nocoj počutil zelo dobro
ter se mu zdravje stalno boljša. Tekom
današnjega dne je Pašić sprejel veliko
številko politikov ter ostal z njimi dlje
časa v razgovoru. Sodi se, da bo Pašić
v najkrajšem času odpotoval na odhiti
v izozemstvo, verjetno že v ponedeljek
29. t. m. Zastopal ga bo najstarejši mi-
nister Gjurjić.

Konca zasedanja Narodne skupščine
ni pričakovati pred 5. julijem in priča-
kuje se, da bo sprejet do tedaj vsaj še
tiskovni zakon ter dvanaestine. Vse no-
vo lansirane vesti o nekakem sporaz-
umu za RR-vlado, ali o drugih kombi-
nacijah, ki jih širijo pozicijski listi, so
po poročilih z najkompetentnejše strani
brez vsake podlage.

Beograd, 24. junija. r. Od 11. do 1.
popoldne je imel ministrski svet sejo, na
kateri je v glavnem razpravljalo o re-
sornih vprašanjih.

Na predlog finančnega ministra dr.
Stojadinovića je bilo sklenjeno, da se ves
avstrijski in drugi zlati denar prekuje
v zlate dinarje, in sicer tako, da se od
prekovanega zlatnega štenarja spuste v
promet napoleonori po 20 dinarjev.

Prometni minister Ante Radojević je
imel dalje poročilo ter je po seji izja-

Ukrep vlade proti obstrukciji opozicije

Poročilo verifikacijskega odbora o radičevskih mandatih radi
obstrukcije opozicije še ne pride pred Narodno skupščino.

Beograd, 24. junija. p. Danes popoldne je
imel sejo plenum finančnega odbora, ki je
nadaljeval razpravo o proračunskih dvana-
estinah. Govorila sta dva govornika opozicije
Pušenjak in dr. Lorković. Finančni odbor
bo nadaljeval jutri sejo šele popoldne ob
18. ker je finančni minister ves dan zapo-
slen z drugim posli.

Jutri popoldne ob 11. se sestane plenum
verifikacijskega odbora radi redakcije po-
ročila o anketiranih mandatih HSS. Poroči-
lo verifikacijskega odbora ni bilo večeraj iz-
ročeno Narodni skupščini, ker je bilo šele
simoči dovršeno. V političnih krogih se trdi,
da bo poročilo v petek predloženo Narodni
skupščini, ki ga bo postavila na dnevni red
sobotne seje, ko poteče zadnji rok, določen
po zakonu. Kakor je bilo že poročano, bo
Narodna skupščina v celoti sprejela poro-
čilo verifikacijskega odbora ter bodo anke-
tirani mandati radičevcev verificirani.

Nocojšnje »Vreme« piše, da poročilo veri-
fikacijskega odbora ne bo prišlo tako hitro
na dnevni red Narodne skupščine in da je
to represalija vlade proti opoziciji radi nje-
ne obstrukcije. »Vreme« pravi, da poročilo
verifikacijskega odbora ne bo prišlo na
dnevni red Narodne skupščine, dokler ne
konča razprava o zahtevi ministra pravde
dr. Lukinića, da se debata o njegovih obto-
bi odloži za šest tednov.

Beograd, 24. junija. p. Danes se je nade-
ljevalo delo v zakonodajnem odboru. Seja
je trajala dopoldne in popoldne. Na dnev-
nem redu je bilo nadaljevanje načelne deba-
te o tiskovnem zakonu. Ves dan sto govo-
rila govornika opozicije dr. Zanič in Smo-
deč. Ko je govoril Smodeč, je bilo več duho-
vitih medklcov na račun klerikalne žlahte.
Zakonodajni odbor, bo jutri popoldne nade-
ljeval svoje delo.

najstarejšega pevskega društva »Kolo«, in
sicer z motivacijo, da društvo Koko v izo-
zemstvu ne bo pelo samo hrvatske ampak
tudi slovenske pesmi in da zato ne da
te podpore.

Razpečevalci ponarejenih šterlingov v Jugoslaviji

Trst, 24. junija. a. Sinoči ob poznuri ur
je bila končana razprava proti ponarejeval-
cem in razpečevalcem ponarejenih petster-
lingov bankovcev. Trajala je 23 dni. Od 34
obtožencev je bilo 9 oproščenih radi po-
manjkanja dokazov, 19 pa obsojenih. Naj-
višjo kazen 8 let, 6 mesecev in 20 dni je
dobil en obtoženec, trije so bili obsojeni po
7 let, 11 mesecev in 20 dni, drugi pa na
nižje kazni in poleg tega še denarne globe.
Poleg tega bodo vsi obsojenci po prestani
kazni stavljeni za nekaj let pod policijsko
nadzorstvo. Marija Tence, ki je v glavnem
razpečevala ponarejeni denar po Jugosla-
viji, zlasti v Zagrebu, je bila obsojena na
6 let in 5 mesecev ječe ter 525 lir globe.
Obtoženec Arnold Turk, ki je bil obtožen,
da je baje razpečeval ta denar v Mariboru,
je bil radi pomanjkanja dokazov oproščen.

Pogin nevarne roparske tolpe

Sofija, 24. junija. s. Ropar Ganec, ki je
vzrniljal okoliško Aškova, je bil v bližini
kraja Suzan skupno z devetimi tovariši ob-
koljen. Ker se ni hotel udati, so orožniki
prišli streljati na tolpo. Ganec in sedem
tovarišev je bilo ustrlejenih, eden pa je bil
težko ranjen in prijet.

Represalije naše vlade proti Bolgarski

Naša vlada je ukinila vidiranje potnih listov Bolgarov, da dobi
odgovor sofijske vlade, kaj je z usodo naših v Bolgariji aretiranih
državljanov.

Beograd, 24. junija. p. Takoj po
atentatu v cerkvi Sv. Nedelje, ko so se
v Sofiji dogajale aretacije, so bolgar-
ske oblasti odvedle v sofijske zapore
tudi nekoliko naših državljanov, ki sta
nujejo v Sofiji. Po aretaciji se o usodi
teh naših državljanov ni zvedelo ničesar,
razen da so bili v zaporih strahovi-
to mučeni. Ko je bil naš poslanik v
Sofiji g. Rakić o tem informiran, je
zahteval obvestilo od bolgarske vlade,
zakaj so bili naši državljani aretirani
in trpinčeni in kje se sedaj nahajajo,
kakor tudi, ako so krivi, zakaj jih vla-
da ni stavila pred sodišče. Bolgarska
vlada našemu poslaniku ni dala abso-
lutno nobenega odgovora. Niti tedaj,
ko je ponovno stavil svojo zahtevo.
Ker se v rednem diplomatskem potu
ni moglo ničesar zvedeti o usodi naših
državljanov in se more vsled splošno
znanih strahovitih nezakonitih razmer
in popolne nesigurnosti, ki vedno vla-
da v Bolgariji slutiti, da so bili naši
državljeni v zaporu pobiti, s čemer se
edino more tolmačiti molk bolgarske
vlade, je naša vlada sklenila, da se
ustavi vidiranje potnih listov bolgar-
skim državljanom, bodisi, da potujejo
v našo državo ali preko naše države.
Ta ukrep je tolmačiti kot represivno
mero, ki bo trajala tako dolgo, dokler
bolgarska vlada ne da zahtevanega ob-
vestila o usodi naših zaprtih državlja-
nov. Vlada je sporočila našemu posla-
ništvu v Sofiji in vsem našim politič-
nim oblastem v državi, da je od včeraj
ustavljeno vsako vidiranje bolgarskih
potnih listov. Naša vlada namerava
podvzeti tudi nadaljne korake, ako
bolgarska vlada ne bo temeljito izpre-
menila svojega postopanja. Med are-
tiranimi Jugoslovenci je tudi neka 14-
letna deklica iz okolice Prizrena. Pro-
met z Bolgarsko še ni prekinjen, ven-
dar pa morejo mejo prekoračiti samo
osebe z nebolgarskimi vizii. Velevladi
in Zveza narodov v Ženevi so bile o
korakih naše vlade obveščene.

V zvezi s to odločbo vlade je bolgar-
ski poslanik Vakarevski posejil danes
pomočnika za zunanje stvari g. Marko
vića ter pri njem ostal dolgo časa. Tis-
kovni oddelk zunanega ministrstva
je izdal nastopno poročilo: Ker so bol-
garske oblasti v Sofiji aretirale nekoli-
ko naših državljanov, kraljevsko po-
slaništvu v Sofiji pa z rednimi diplo-
matskimi sredstvi ni moglo zvedeti ni-
ti za razlog aretacije, niti za usodo are-
tirancev, se je kraljevemu poslaštvu
v Sofiji naročilo, da ustavi vidiranje
bolgarskih potnih listov do nadaljne
odredbe. Vse ostale vesti o drugih
ukrepih kraljevske vlade so neosno-
vane.

Proti združitvi Avstrije z Nemčijo in po- donavski konfederaciji

Dr. Benešev govor v zunanjem odboru poslanske zbornice.

Praga, 24. junija. s. Dr. Beneš je da-
nes v zunanjem odboru poslanske zbor-
nice izjavil na vprašanje glede priko-
pitive Avstrije k Nemčiji ter podonav-
ske konfederacije, da je že od vsega
začetka formuliral stališče, ki ga za-
vzema vlada glede teh vprašanj. Ob-
razložil je že večkrat to stališče in tu-
di nima vzroka, da bi ga spremenil. Pri-
pravlja se situacija, da bodo strokov-
njaki konkretno proučili posamezna go-
spodarska vprašanja v Avstriji, Češko-
slovaški in Italiji ter drugih državah.
Če se ugotovi, da bomo nadaljevali ta-
ko, kot smo pričeli pri zadnji trgovinski
pogodbi, potem je dovolj jasno, kaj si
predstavljamo pod razvojem in sodelo-
vanjem. Po vojni se je v Evropi pojavil
neke vrste gospodarski racionalizem,
ki je posebno v gospodarskih in finan-
cijah ozirih samo po sebi razumljiv.
Kot posledico tega postopanja je sma-
trati razvoj gospodarskih razmer. Go-
spodarsko zblizanje čekoslovaške dr-
žave z drugimi državami je v ostalem
izraženo v trgovinskih pogodbah in do-
sedanji uspehi kažejo, da bodo to pot
šli še mnogi drugi. Brezdvomno je, da

je treba še več storiti. Isto dokazujejo
tudi sedanja pogajanja z Madžarsko.
Brezdvomno je, da bodo po tej poti od-
stranjene vse težkoče z Avstrijo, o ka-
terih se že nekaj let govori.

Dr. Beneš je odgovoril za tem na
trditve dr. Kafke, da odpor proti pri-
ključitvi Avstrije k Nemčiji ni upravi-
čen niti iz moralnih, niti z načelnih
vzrokov. Naglašal je, da so vzroki pro-
ti priključitvi ne samo zelo moralni,
ampak tudi principijelni, ker obstoja
nevarnost, da se vsled priključitve raz-
vijajo zelo resne posledice za evropski
mir.

Z ozirom na manjšinske pogodbe je
izjavil dr. Beneš, da je treba priznati,
ako se pomisli, kaj določajo te pogodbe
in v kakem duhu so sestavljene, da je
Češkoslovaška dejansko več storila,
kot nalagajo pogodbe o manjšinah.

Nato je bil ekspozé zunanega mi-
nistra sprejet in je zunanji odbor po krat-
ki debati sprejel tudi trgovskopolitično
pooblastilo, dalje pogodbo z Avstrijo
glede ureditve kronskih obveznosti ter
medsebojne zahteve in obračune pokoj-
ninskega zavarovanja.

Položaj na Kita'skem vedno resnejši

Krvavi boji v Kantonu. — Protievropejska propaganda narašča
z veliko brzino.

Kanton, 24. junija. a. Včeraj je večje šte-
vilo dijakov, delavcev in vojakov priredilo
hrupno demonstracijo po glavnih ulicah v
bližini evropskega dela mesta. Mnogi se
je zgnelja pred hotel »Victoria« v angleškem
predelu mesta ter začela streljati. Ameriški
in francoski vojniki so odgovorili s streljani-
ci. Streljanje je trajalo kakih 20 minut.
Demonstrantom so se pridružili tudi kitaj-
ski vojniki, ki so streljali proti evropskim.
Ubiti je bil neki francoski trgovec, več
oseb pa je bilo ranjenih. Streljati so začeli
prvi Kitajci.

Hongkong, 24. junija. r. Odpotovanje gu-
vernerja v Anglijo je bilo odloženo. Ame-
riška topničarka »Releux« je odplula v Kan-
ton, kjer je postal danes jutraj položaj res-
nejši. Angleške bojne ladje so ukrenile var-
nostne ukrepe za slučaj nadaljnih nemirov.
500 inozemskih žen in otrok je danes do-
poldne zapustilo Kanton na angleškem par-
niku, ki jih je prepeljal v Hongkong.

Peking, 24. junija. r. Znaki protiangloške-
ga bojkota postajajo resnejši. Iz Amoy po-
ročajo, da postaja tudi tamkaj položaj res-
nejši radi neprestane agitacije dijakov proti
inozemcem, zlasti proti Angležem. Ameri-
kanec in Japoncem. Konzularne oblasti so
nujno prosile svoje vlade, naj odpošljejo v
Amoy vojne ladje. Ženske in otroke so
medtem ukrcali na ladje.

Vodja kitajskih komunistov v Parizu aretiran

Pariz, 24. junija. k. Vodja kitajske komu-
nistične stranke v Parizu, Jen-Fsoun-Sien,
ki je v nedeljo izšilil od kitajskega poslani-
ka več revolucionarnih podpisov, je bil are-
tiran.

Povratek Amundsena na Norveško

Milan, 24. junija. a. »Corriere della Sera«
poroča iz Kingsbaya z dne 23. t. m.: Za 4.
julija se pričakuje v pristanišču Horten pri
Oslo prihod transportne ladje »Selmer«, ki
bo imela na krovu letalo št. 25 ter Amund-
sena in njegove spremljevalce. Poleg tega
bodo ukrcali na ladji tudi letali št. 18 in 22
s člani pomožne ekspedicije. Ladje Hobby
zapusti nocoj Kingsbay, da odpluje v pri-
stanišče Tromsø. Letalo št. 25 je sicer
znatno poškodovano, vendar pa ga bo mo-
goče prav lahko popraviti, kakor hitro pri-
spe v Oslo.

Komunistični proces v Sofiji

Sofija, 24. junija. k. Danes se je pri-
čela razprava proti centralnemu odboru
komunistične stranke.

MARY PICKFORD

Revizija volilnega reda na Češkem

Nesoglasja med strankami vladine koalicije. Konflikt med soc. demokrati in ministrom Benešem.

Praga, 24. junija.

Navzlic dejstvu, da se je posrečilo izbeči vladni krizi povodom uvedbe vnovnih carin na žito in moko, postaja jo odnošaji med strankami vladine koalicije vedno nesigurnejši. Na današnji seji parlamenta je prišlo do konflikta med zastopnikom soc. demokratov v skupnem izvrševalnem odboru koalicije iz tkzv. Petki posl. Pikom in ministrom Benešem radi afeze Haberman. Posl. Haberman je pred par meseci odstopil kot minister, ker se mu je zagovaralo poslaniško mesto na Dunaju. Vendar se njegovo imenovanje ni izvršilo, češ da nasprotuje ustavi, ki določa, da poslanec ne more postati državni uradnik pred potekom enega leta, odkar je prenehal biti poslanec. Soc. demokrati so naknadno odklonitev imenovanja Habermana zamerili ministru Benešu, na katerega naslov je danes posl. Pik prav pikro govoril. Minister Beneš je takoj odgovoril, da je svojega resorta že zelo naveličan in da je pripravljen demisionirati. Ta konflikt je izzval zelo mučno razpoloženje in še zvečer se je sestal koalicijski odbor, kateremu se je posrečilo incident poravnati. Dogodek pa priča o splošni nervoznosti, ki je zavladala v krogih koalicije, kjer vedno bolj prevladuje prepričanje, da se sedanja situacija ne da več držati in da so skorajšnje volitve neizogibne.

Stranke koalicije imajo pri tem trdno namero, da se po volitvah zopet zvežejo za prevzem državnega krmlja. Hočejo pa pojačiti svojo moč in zato so odločene, da vsekakor še pred razpustom sedanjega parlamenta revidirajo volilni zakon v prilog velikim strankam, to je sebi.

Novela k volilnemu zakonu je že gotova in računa se, da bo v najkrajšem času predložena parlamentu. Glavno načelo je, da stranka, ki pri volitvah ne dobi najmanj 2 odst. vseh v državi oddanih glasov nima pravice do nobene mandata. Njeni glasovi gredo pri drugem in tretjem skrutinju v prid večjim strankam. Razen tega mora plačati na njo odpadajoči del volilnih stroškov, ki jih ima država. Pri zadnjih volitvah je bilo v republiki oddanih nekaj nad 6.300.000 glasov. Po tem računu bi torej stranka, ki ne dobi najmanj 126.000 glasov ostala brez mandata in še plačala obšutne državne volilne račune. Ta določba onemogoči je vsako lokalno kandidaturu ter nalaga manjšim strankam največjo previdnost.

Volilni postopek bo z novelo značno centraliziran in v gotovem smislu kompiciran. Ko so volitve razpisane, mora vsaka stranka prigrisati svojo kandidaturu ministrstvu notranjih zadev ter mu tekom nadaljnjih 11 dni sporočiti vse svoje kandidate v republiki. Ako stranka tega ne stori, izgubi pravo na udeležbo pri volitvah.

Po dosedanjih informacijah češko-slovaški parlament ne bo opravljal več mnogo drugega dela, nego volilno novo in z gotovostjo se računa, da bodo volitve v jeseni.

Moskva in Kina

«Res da revolucija ni uspela v Evropi, res da nismo uspeli v Nemčiji, v Estoniji, v Bolgariji, — ali za te neusphe se bomo oškodovali na vzhodu. Dogodki v Šangaju so prolog za dogodke v Indiji, v Egiptu, na Javi itd. V Indiji je osem milijonov delavcev, v Egiptu dva milijona, na Javi dva in pol. Ta odstotek revolucionarno razpoloženega delavstva je zadosten, da se pripravi revolucija v kolonijah nezavisnih narodov.»

Tako je pred nedavnim glosiral najnovejši nemire na vzhodu Zinovjev, voditelj tretje internacionale. Da ima sovjetska Rusija take velike nade glede revolucije med vzhodnimi narodi, je bilo znano že davno in besede Zinovjeva v tem pogledu ne pomenijo ničesar novega, pričajo le, da se pojmovanje celotne situacije v Moskvi še ni nič spremenilo.

Prav tako optimistično kakor sedaj glede vzhodnih narodov je bilo sovjetsko vodstvo nekdaj glede cele Evrope. Toda v pričakovanju socialne revolucije širom Evrope se je popolnoma vstelo, kar priznavajo danes tudi v Moskvi že povsem odkrito. Vprašanje je, če bo njihov račun glede zrevolucioniranja azijskih narodov boljši.

Nedvomno je, da se morejo sedanji nemiri na Kitajskem razviti v velik obsejni upor zoper evropski vpliv v tej veliki državi. In prav tako je gotovo, da bi od tega trpele svetovne velesile veliko škodo, na prvem mestu pač Anglija. Morda je sedaj v Moskvi glavna želja, poplačati Angležem kolikor mogoče temeljito za brskno odklonitev, ki jo je doživel Macdonaldov poskus, doseči sporazum med Londonom in sovjeti in morda skušajo boljševidi zdati Angleže baš v Kini najpoprejši. Toda tega se vendar ne more trditi, da bi boljševidi popolnoma obvladali situacijo med Kitajci, osobito pa se ne more trditi, da bi na Kitajskem danes imela ideja socialne revolucije pretežno vpliv za razvoj dogodkov. Nič se ne vidi, kaj se bo izoblikovalo iz sedanje proti tujcem naperjene propagande, ali zdi se, da ostaja pač nacionalna stran pokreta v prevladi. Ako Kitajci svoj afront proti tujcem srečno izvedejo do kraja, to je ako se jim res posreči, omesti ali celo umiliti dosedanje ve-

like privilegije vevseli v kitajskih mestih, — o čemer pa se mora po dosedanjih izkušnjah kitajsko-evropskih konfliktih še močno dvomiti — tedaj bi imeli nekako isto situacijo, kakor je nastala med Turčijo in Evropo po uspehih Kemalove revolucije. Primera se vsiljuje sama od sebe. Ko je Kemal paša prišel s svojo regeneracijo Male Azije, naperjeno tako zoper slabotni Carigrad kot zoper Grke in evropske velesile, se je sovjetska Rusija v svo vne-mo vpletla v to akcijo, sklenila zvezo s Kemalovo Turčijo, prirejala zborovanja v znaku solidarnosti s njo, podpirala je z bogatimi pošiljavami orožja in vojnih potrebščin sploh. Vse to je iz perspektive, da s podpiranjem Kemala udari osovražene zapadno-evropske države in jih oslabi. In kaj je bil naposled rezultat? Kemal paša je res zmagal, vrgel Grke iz Male Azije in Trakije, umiril evropske privilegije na turškem ozemlju, toda o socialni revoluciji ni bilo govora in razmerje med Angoro ter Moskvjo se je pričelo prav hitro ohlajati, kakor hitro so bile turške potrebe saturirane. Danes ne more nihče trditi, da je ostala Rusiji od tega uslužnega delovanja Kemala kaka korist, kaj šele, da bi se ideja socialne revolucije le za korak približala uresničenju. Da je bila zapadna Evropa oškodovana v Turčiji, je pač le indirektno, le negativen uspeh za Rusijo.

Kakor rečeno, zdi se, da mora imeti notranji razvoj v Kini nekako tak razplet, kakor ga je imela Kemalova regeneracija Turčije. Težko si je vsaj misliti, da so danes med Kitajci razmere zrele za socialno revolucijo in da bo komunistična ideja močnejša nego nacionalna komponenta v gibanju. Ako pa ostane težišče pokreta na nacionalnem odporu proti tujcem in ako mlada Kitajska v tem pogledu doseže uspehe, bodo res prizadeji Angleži. Toda kitajski odpor se bo v tem slučaju prejel ali slej naperil tudi proti Rusom, ki imajo svoje nemahne koristi v Mandžuriji in v Mongoliji. Ali z drugimi besedami: prerajena Kitajska bi postala opasna ne le Angliji in drugim kapitalističnim državam, marveč tudi sovjetski Rusiji sami. Socialni revoluciji pa bi se svet radi tega prav nič ne približal.

Združene države in latinska Amerika

Znana je velika in mnogostranska vloga, ki jo igra tako zvana Monroeova doktrina v ameriški politiki. Zedinjene države se prav rade sklicujejo nanjo pri najrazličnejših prilikah. Ta doktrina je stara že čez 100 let.

2. decembra 1823, nekaj let po vstaji španskih kolonij, je James Monroe, predsednik severoameriških Združenih držav, naslovil na kongres poslanico, v katerih je odtelil znanprej prepovedal evropskim državam vmešavanje v ameriške zadeve, povečanje števila obstoječih kolonij in zavojevanje novih teritorijev. Istočasno pa je izjavil, da bo njegova dežela v bodočnosti omeila svoje politično delovanje na Novi Svet in da se odpoveduje sleherni intervenciji v evropskih preprih.

Ta poslanica, katere duh se je pozneje izražal v besedah: «Amerika Amerikancem», je bila za tedanji čas tem večja senzacija, ker je njeno vsebino odobrili tudi George Canning, tedanji angleški premijer.

Ni dvoma, da je predsednik Monroe objavil svojo doktrino z namenom, da zaščiti politično svobodo mladih južno-ameriških republik. Navzlic temu pa so Zedinjene države pustile v letih 1862, do 1867, Mehiko brez zaščite proti vmešavanju Francije, Anglije in Španije, ki je končalo z umikom evropskih čet in z usmrčenjem cesarja Maksimilijana.

Pač pa se je v kratkem času izkazalo, da nima Monroeova prepoved vmešavanja Evrope v ameriške stvari drugega namena in cilja, kot da zagotovi mogočno hegemonijo Zedinjenih držav nad celim ameriškim kontinentom.

Res je sicer, da je washingtonska vlada, kadarkoli je kaka evropska država poslala vojne ladje v ameriške vode, da bi izvršila pritisk na vlado kakšne države, ki ni hotela plačati dolgov, vedno najenergičneje protestirala proti dotični evropski sili v imenu Monroeove doktrine. Toda te zaščitne česte nezaželjene intervencije nikakor ne morejo opravičiti množičevilnih napadov, ki so jih izvršile Zedinjene države nad suverenostjo drugih držav ameriškega kontinenta.

Velika severna republika se je teritorialno neprestano širila. Pred Monroeovo poslanico je anektirala Louisiano in Florido. L. 1845. in 1850. je anektirala veliko mehičansko ozemlje. Leta 1858. je prišla na vrsto Aliaska, leta 1858. Havai, Porto Rico, Filipini, Guam in en marijanski otok. Leta 1890. je dobila otoke Samoa. Leta 1902. je hotela kupiti danske Antile in prihodnjega leta je pričela svojo ofenzivo proti panamski republiki, kateri je prejel pomagala k odcepitvi od Kolumbije in kjer se je imel izkupati medoceanski prekop.

Politične intervencije Zedinjenih držav, ki so vedno nosile značaj nezno-nega vmešavanja v notranje zadeve drugih držav, so se dogodile na ozemlju Acre, Panama, na Haiti, Kubi, v San Domingu, v Nikaragui, v Venezueli, v Peru in v Mehiki. Končno so Zedinjene države spravile tako rekoč v finančno vazalnost Peru, Guatemala in Honduras.

Iz vseh teh razlogov so skoro vse države latinske Amerike do leta 1916.

prenašale le z največjo nevoljo vsiljivo jerobstvo Zedinjenih držav.

Meseca januarja l. 1916. je predsednik Wilson v znamenitem govoru definiral Monroeova načela. Dejal je med drugim, da se mora na podlagi te doktrine štiti obstoj malih nacij in da mora biti arbitražo edino sredstvo za ure-ditev sporov med velikimi in malimi državami.

Wilsonova izjava je izzvala velik preokret javnega mnenja v državah latinske Amerike, zlasti v Braziliji in Chile, ki sta jako ogroženi od nemške poplave. Zdelo se je, da postane Monroeova doktrina pravi medamerikanski pakt proti eventualnemu napadu kake države iz drugih kontinentov. Da bi se tak pakt oživotvoril, bi bilo potrebno, da bi se enkrat končno pismeno redigirala Monroeova doktrina, ki je bila dotlej vedno izrečena le ustno.

Zato je 28. junija 1919. ko je prešla v podpis versajsko pogodbo, salvadorska vlada zahtevala na podlagi čl. 21. pogodbe, ki se sklicuje na Monroeovo doktrino, od washingtonske vlade oficijelno tolmačenje te doktrine. Državni podtajnik Frank L. Polk je tedaj odgovoril salvadorski vladi, da je že predsednik Wilson razložil zadevo v svojem januarskem govoru leta 1916.

Salvadorska vlada se je zadovoljila s tem odgovorom in odtlej je Wilsonovo tolmačenje veljalo kot oficijelna definicija famozne doktrine.

Zato so se delegati držav latinske Amerike nemalo začudili, ko je l. 1923. na peti panameriški konferenci v Santiagu čilskem ameriški delegat Fletcher odklonil podati definicijo in obseg Monroeove doktrine.

To začudenje se je kmalu izpremenilo v največjo jezo, ko je decembra istega leta ob priliki 100letnice Monroeove poslanice ameriški državni tajnik Hughes podal bistveno drugačo izjavo kot leta 1916. Wilson. Hughes je namreč izjavil, da Zedinjene države ne bodo trpele preprih med malimi južnoameriški državami. Naglasil je tudi, da Zedinjene države, ki so izkopale panamski prekop, ne bi dovolile, da bi se zgradil še drug prekop med obema oceanoma.

Hughesova izjava je docela v znamenju izrazitega panameriškega imperijalizma Zedinjenih držav. Odtlej se tekoča pogajanja med obema Amerikama razvijajo le z največjo težavo. Letos bi se morala v Rio de Janeiro sestati panameriška pravniška konferenca, ki bi razpravljala o kodifikaciji mednarodnega prava iz ameriškega vidika. To konferenco so morali odložiti na prihodnje leto.

Glavni razlog tej odgoditvi kot sploh vsem medameriškim težavam je nedvomno iskati v trdovratni odklonitvi washingtonske vlade, da bi končno podala obvezno definicijo Monroeove doktrine, ki bi ji odvzela možnost, da z njo po svoji volji opravičuje zdaj politiko kontinentalne solidarnosti, drugič pa politiko izrazitega vseameriškega imperijalizma.

Dan tiskovnih pravi

pred Stolum sedmorice je bil v sredo. Na vrsto je prišlo pet ničnostnih pritožb v tiskovnih zadevah. Prva se je pretresala ničnostna pritožba g. Koletnika, nekdanjega odgovornega urednika «Cillier Zeitung», ki je bil obsojen radi pregreška po § 104. s. k. z., ker je pisal v «verknöcherter Bürokratismus». Ker ni podana v članku niti «uvreda» niti «kleveta» v smislu zakona, je Stolum sedmorice njegovi ničnostni pritožbi ugodil, celotno sodbo spremenil in obtoženega urednika oprostil.

Potem je prišlo na vrsto «Jutro». Lani smo bili radi poročila o neki pravdi obtoženi, pred ljubljanskim deželnim sodiščem obsojeni, v Zagrebu pred Stolum sedmorice pa oproščeni. Proti obtožnici ljubljanskega državnega pravdnika smo polemizirali, češ da ni umestna in s pravnikega in novinarskega stališča pravila ter da je nesmiselna. Radi te kritike smo bili zopet obtoženi in v Ljubljani pred deželnim sodiščem obsojeni, včeraj pa pred najvišjim kot kasacijskim sodiščem (odd. B. Stolum sedmorice) oproščeni. Izraz «obtožnica» je nesmiselna je zgolj dopustna kritika.

Božji namestniki v Narodni skupščini

«Mir v tej hiši! . . . Za bratoljubje ni treba vam krškati kajti sami ste od Bo ga učen! Ljubite se med seboj! . . . (Apostola Pava Prvi List Tesaloničar nom 4. 5.)

ki nikakor ni žaljiv in ni v njem zlasti nikakršne «uvrede» sodišča niti državnega pravdnika.

Za pravnike je ta sodba zanimiva zlasti ker je Stolum sedmorice prvič razpravljala tudi o vprašanju, ali je na prečanskem teritoriju § 104 skz. sploh uporabljen za tiskovne delikte (ker je za Srbijo za tiskovne delikte s čl. 22 srb. zakona o štampi odpravljen). Stolum sedmorice je izrekel, da je skz. proširen v svoji prvotni obliki, tako, kakor je njegov tekst za nas publiciran, torej je § 104. za tiskovne delikte ravno tako uporabljen, kakor za druge.

Sledila je ničnostna pritožba našega odgovornega urednika proti sodbi, s katero ga je ljubljansko deželno sodišče obsojilo na tožbo dr. Ravnharja, kateremu so z članki očitali, da je v zvezi z njegovim političnim nastopom, da to delo kaže na njegov značaj da je nepošteno in v zvezi z nekim nalaganjem (v pogajanjih med strankami pri obč. volitvah) in da dela on le zgage. Na glavno razpravo v Ljubljano po pomoči obsojen odgovorni urednik ni prišel in je bil obsojen v odsotnosti. Dokaza resnice seveda radi te svoje pomote žal ni mogel nastopiti. Ničnostna pritožba se je mogla opreti le na stališče, da očitki sploh niso žaljivi. Po enurnem posvetovanju je Stolum sedmorice izrekel, da so le nekoliko preveč poantirani in torej žaljivi, ker gredo preko meje politične kritike in se dotikajo osebnih kakovosti obtožiteljeve. Ničnostna pritožba je bila zato zavrnjena, pač pa je Stolum sedmorice ugodil vzklicu glede kazni in jo bistveno znižal.

Sledila je ničnostna pritožba nadučitelja Silvestra v Boh. Bistrici. Svoječasnno je ta obtožitelj pri neki maši na obletnici ujedinenja izpolnil sicer stroge predpise, vendar je pa storil manj, kakor bi bil mogel in kakor bi bilo prav po mnenju onih, ki žele, da se takšni dnevi bolj slovesno praznujejo. Klerikalni učitelj nas je tožil, pa je že v Ljubljani propadel, ker tožba ni bila utemeljena. Njegova ničnostna pritožba je bila sedaj v Zagrebu zavrnjena.

Vrsto je končal g. Aleksander Železnikar, ki je bil hudo užaljen, ker smo očitali stranki SKS dvoiličnost, in povedali, da je članke ene smeri objavil on. Ljubljansko deželno sodišče je videlo v članku žalitev, vendar je ta sodba bila očitno zgrešena. Naši ničnostni pritožbi je najvišje sodišče ugodilo in obtoženega odgovornega urednika oprostilo. Judikati Stolum sedmorice v tiskovnih zadevah so dobili s temi sodbami zanimiv prirastek, glede terminologije naših novim se pričena oblikovati neki «canon», po katerem se bo dalo presoditi, kaj je dopustno, kaj pa presega meje dopustnosti in protivnika žali. Novi tiskovni zakon bo tembolj ustalil to prakso in tekom dveh, treh let se bodo pokazale njegove dobre posledice.

Politične beležke

+ Kaj vse preganjajo samostojni demokrati? Kdor tako-le od volitev dalje prebira «Slovenca», ima menda že prilično nekaj pojma, kaj vse in koga so že doslej «preganjali» samostojni demokrati. Klerikalce, uradnike, učitelje, duhovnike, Orle, hišne posestnike, orožnike, slovenske oficirje, najemnike, kmeta, obrtnika, industrijo, ljubljansko občino, «Domoljuba», zvonove in farovške gospodarske institucije. Serija pa še ni kompletna, kajti včeraj zopet oznamo v «Slovencu», da samostojni demokrati zopet preganjajo tudi slovenske radikale, ki so baje poslali v Beograd posebno pritožbo z navedbami posameznih preganjanj slovenskih radikalov. Pritožba je bila poslana iz Ljubljane in je «napravila» v krogih radikalnih prvakov velik vtis» ter je «očividno povečala njihovo nerazpoloženje napram brezobzirni strankarski politiki Pribečević-Zerjavove stranke . . .» Tako, dragi čitateli, poroča «Slovenec».

+ Pucelj prosil za sprejem med radičevce. Včerašnji «Slovenec» poroča, da je posl. Pucelj vložil prošnjo na vodstvo Radičeve stranke, v kateri prosil za sprejem. «Slovenec» pravi, da se je vodstvo Radičeve stranke bavilo te dni z njegovo prošnjo, vendar pa se še ni definitivno odločilo, ker je sklenilo, da se mora prei natančno preiskati dosedanje delovanje. Kakor trdi «Slovenec», je bil izvoljen poseben odbor, da preišče zna-nje «volovsko afero», in bo odbor Ra-

Grozote svetovne vojne

dičeve stranke šele na podlagi poročila te ankete sklepaj o prošnji g. Pucelja. Ker so klerikalci v tesni zvezi z radičevci in imajo z njimi stalne stike v opozicijskem bloku, ni izključeno, da temelji «Slovenčev» poročilo več ali manj na resničnih podatkih. Čudimo pa se, zakaj «Slovenec» z neko prikrito zlobjo poroča o Puceljevi prošnji, saj bi vstop posl. Pucelja v Radičevu stranko brez dvoma zelo ojačal akcijo opozicijskega kluba in tako tudi klerikalcev, ker postane na ta način opozicija vendar «kompaktnjša». Ali so morebiti klerikalci ljubosumni, da jih bo Pucelj izpodrinil iz zaprte sence Radičeve milosti?

+ Radičevci in klerikalci. Mesece dolgo je skofov list pisal, da je sporazum med radičevci in radikali na pragu in da je ta sporazum samo vprašanje nekaj dni. Včeraj pa govori o križevem potu radičevcev ter pravi, da tudi po verifikaciji radičevskih mandatov ne bo došlo do radikalno - radičevske vlade, ker se mora Radičeva stranka prej od-povedati Radiču in ga zapustiti. Radič bo moral priti pred sodišče ter bo brž-kone obsojen in ne bo pomiloščen. Vsi poizkusi radičevcev, da bi prišli v vlado in osvobodili Radiča, so zaman, ker so na delu faktorji, ki tega ne dopuščajo. Mi navajamo «Slovenca», ker s svo-jo pisavo popolnoma demantira vse svoje prejšnje trditve, potrjuje pa naše, da so vse «Slovenčeve» vesti o izpremembi političnega položaja in razpadu Narodnega bloka lažnive. Mi smo povedali, da «Slovenec» laže in sedaj je skofov list sam to potrdil. Pisker hodi pač k vodnjaku, dokler se ne razbije!

+ Tudi s homogeno radikalno vlado bi se že zadovoljili. Sedanji radičevski oficiozoz «Juturni list» postaja v svojih kombinacijah pohlevnejši in bi bil nekako pripravljen sprejeti in pozdraviti vsako novo formacijo vlade, ki bi eliminirala samostojne demokrate. Včeraj se postavlja pred alternativo RR ali «homogena», in piše: «Parlamentarno zasedanje očitno kaže, da PP-vlada s tem parlamentom ne more delati in da se mora zateči k kombinaciji. Možnost sta pravzaprav samo dve, ako (!) se menja današnja situacija: RR-vlada ali pa homogena radikalna vlada, ki bi vodila posle brez parlamenta do jeseni. PP-vlada bi mogla ostati do jeseni samo v slučaju, ako bi bile zapreke tako velike, da bi ona morala ostati, kar pa je malo verjetno.» Čudimo se le, da te sijajne informacije še nismo čitali v ljubljanski filijalki zagrebškega radičevskega - čiturskega organa. Morda jo pa še dobimo servirano.

+ Slepa municija radičevskega glasila. «Dom» (ki izhaja ob sredah) je v včerašnji številki poln mrtnice in onemoglih zaletov v Svetozarja Pribečevića in SDS. Nadaljuje «anketo» seljaško o «sporazumu» ter priobčuje meglene dolgovestnosti raznih radičevskih poslancev, ki v beograjski Narodni skupščini ne znajo niti blekniti, zato pa v «Domu» kažejo svoje kortske sposobnosti z zmerjanjem samostojnih demokratov. Nikakor pa nimajo koraže, da bi odgovornost za provaljanje sedanje državne politike pripisali tudi radikalom, ker pač od njih jobovsko pričakujejo milosti. Pašicu se silovito bojijo zameriti: vokabular psov, ki so jih včasih uporabljali proti njemu, so shranili v spodnjo skrinjo; zato pa proti Svetozarju Pribečeviću koncentrirajo ves svoj bes. Povoda imajo sicer dovolj odkar se jim pod nogami lomijo deske ter radičevsko seljaštvo trumoma prehača k samostojnim demokratom. Zato je kričanje radičevskih matovih poslancev, katerega je SDS že presneto vajena, najboljši dokaz radičevskega razkrajanja.

MARY PICKFORD

Iz Primorja

* Dva nova kolkovna urada na slovenskem ozemlju videmske pokrajine. Dne 1. julija začeta poslovanja dva nova kolkovna urada v slovenskih krajih videmske pokrajine. Prvi bo nameščen v Kobaridu, drugi v Komnu. V področje kobariškega urada spadajo občine: Kobariid, Breginj, Kred, Drežnica, Idersko, Libušnje, Livek, Sedlo, Log, Cezsoča, Bovec, Zaga, Srpencia, Soča, Trnovo, Trenta; pod Komen pa: Komen, Brje, Brestovica, Veliki dol, Kobjeglava, Gabrovica, Gorjansko, Pliskovica, Stanjel, Škrbina, Selo, Temnica in Vojštica.

* Nalezljive bolezni v Trstu. V Trstu so zdravstvene oblasti zadnji teden ugotovile en slučaj davice, 6 slučajev škrlatice in 9 slučajev trebušnega legarja. Umrli je ena oseba na davico.

* Radi nesrečne ljubezni si je skušala vzeti življenje 20letna Marcela Ulissi, katero so našli v občinskem kamnolomu pri Lobjerju v nezavestnem stanju. Ulissi je skočila v globotino ter si je razbila čepinjo in pretresla možgane.

* Nesreča s šrapnelom. 10letni pastir Celj Stanko iz Voglarjev pri Trnovem na Gorškem je te dni pasel živino. Ker je bil brez dela, je hodil po pašniku sem in tja in našel neke šrapnel, katerega je skušal odpreti. Udaril je s konico po kamnu in šrapnel se je razpočil ter težko rani dečka. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer pa bo težko okrevati, ker ima preluknjana čreva na treh mestih.

* 25letnica pevskega društva v Klanca. Izobraževalno društvo «Slovnik» v Klanca (Istra) bo praznovalo dne 28. junija petin-dvajsetletnico svojega obstoja. Jubilejne svečanosti obhajajo vrtno veselico s sodelovanjem mnogih društev, zabavo in ples. Dobiček prireditve je namenjen vojnim sirotam in šolskemu društvu.

Naši kraji in ljudje

Beneška noč na Bledu

Povodom bivanja kraljevske dvojice na Vidovdan.

Z Bleda nam poročajo: Na Vidovdan zvečer se vrši o priliki bivanja kraljevske para in v proslavo Vidovdana svečana razsvetljava, takozvana »Beneška noč«: povorka čolnov z balončki, godba, petje, kresovi po hribih itd. V nedeljo bo vozil iz Ljubljane popoldne poseben vlak, ki bo došel na blejski kolodvor približno ob osmih zvečer in se bo vračal o polnoči. Tudi z vsakim rednim vlakom bodo imele skupine po najmanj 5 oseb, ako navedejo, da grejo na slovesnost na Bled, polovično vožnjo. Nastančija pojasnila se bodo še objavila.

Poplava v Idriji, okolici in na Tolminskem

Sredi prošlega tedna je divjala nad Idrijo in okolico strašna nevihta, ki je trajala, z malimi presledki, skoro celih šest ur. Ob eni uri popoldne se je vtila ploha, ki je napravila mnogo škode. Kmalu nato, ob štirih, je sledil drugi naliv. Trajal je celo uro. Voda je tako narastla, da je poplavila vse travnike in polja ob Idriji. Zvečer se je nevihta ponovila tretjič. Lilo je kakor iz škefa celi dve uri. Potoki so silno narastli, jame so bile polne vode, ki ni imela kam odteči. Hudourniki so odnašali s seboj vse, kar jim je bilo na poti. V nižavo so valili drevje, grmovje, cele dele gozdov in kamenje. Take poplave ne pominjajo niti najstarejši Idrijčani.

Idrijo je zasulo kamenje in pesek. Voda je v mestu vdrila celo v hiše ter je napravila v hlevih, skladiščih in poslopjih veliko škodo. Radi pokvarjenih cest in potov je bila vsaka zveza z Idrijo par dni prekinjena. Največ skrbi pa so povzročili Idrijčanom usadi, katerih ni v Idrijski okolici baš malo. Pogrezali so se travniki, njeve in gozdovi. Avtomobili so se morali več dni ustavljati par kilometrov izven mesta. Ker je bila cesta Logatec—Idrija neporabna za promet, so morali par dni pošto Idrija—Godovič Crni vrh prenašati v kočih.

Nepregledno škodo je napravila povodenj tudi rudniškemu in gozdnemu erarju. Usadi so namreč vdrli v Rake, po katerih teče voda, ki goni vodno sesalko in turbino. Na par mestih so popolnoma zasuli teren. Ker je ta naprava velike važnosti za obratovanje v idrijskem rudniku, je morala rudniška uprava malone popolnoma prenehati z deli pod zemljo. Vse osebe je bilo zaposleno pri čiščenju Rak. V topilnici živega srebra je napravila voda občutno škodo. Pri Kogovskovi elektrarni je razdejala voda takozvane »grablje«, ki služijo gozdni upravi za ustavljanje naplavljenih drv. Jez je bil popolnoma zasut. Voda je odnesla tudi par sto metrov drv.

Tudi v Spodnji Idriji je napravila voda mnogo škode. Odnesele je mnogo lesa in podrli več mostov; občutno prizadete so posebno Kanomlje. Ponekod je padala tudi toča. Poljski pridelki so radi poplave zelo trpeli in ljudje gledajo s strahom v bodočnost radi letošnje letine.

Dodatno k temu javljajo iz Ledin: Popoldne 18. junija so se po močnem gremenju in bliskanju odprle zatvornice neba in začelo je liti kakor iz škefa. Kmalu so bile kotline in jame napolnjene z vodo. Čez travnike in njeve se je vlekla voda kar valovi na morju. Potoka Žirovnica in Osojica sta narastla ter postala mogočni reki. Voda je odna-

šala rodovitno prst kar na debelo.

Ceste in pota v Žirovnici in Osojici so docela pokvarjene. Deželna cesta iz Žirov do Kljuke je naravnost uničena. Najhujše sta prizadeta kmeta Janez Pivk iz Osojnice in Franc Demšar iz Žirovnice. Povodenj je uničila mnogo mostov, odnesla je velike množine lesa in je uničila posestnikom na splošno polovico pridelkov.

Istočasno kakor v Idriji in okolici pa je bila huda nevihta tudi na Tolminskem. V Bačah pri Sv. Luciji sta poseben hudo prizadeta posestnika Peter Podgornik in Franc Božič. Njuni hiši sta bili v nevarnosti, da bosta podsti, tako je grmelo na nje iz gorskih višin kamenje in pesek, drevje in zemlja. Priti so morali na pomoč domačini in vojaki. Družini obeh posestnikov sta se morali izseliti, da sta si rešili golo življenje. Škoda, ki jo je napravilo neurje samo na tej točki, znaša celih petdeset tisoč lir in ni krita z nobeno zavarovalnico.

Veščaki cenijo škodo, ki jo je napravila povodenj v Idriji ter okolici in na Tolminskem, nad en milijon lir. Prizadeto ljudstvo se obrača sedaj na svoje zastopnike s prošnjo, naj mu izposlujejo v Rimu vsaj odpis davkov.

Pozor na izseljeniške agente

Žalostna usoda nepredvidnih profesionalistov v Franciji.

Radi brezposelnosti, ki je zavladala v naši državi, se pojavljajo zadnje čase vedno čedalje več agenti emigrantskih podjetij, ki vabijo naše ljudi na Francosko. Obetajo jim tam udobno življenje, siguren poklic in dobro plačo. Koliko so vredne te vabe, izhaja iz dopisa, ki ga je poslal jugoslovenski konzulat v Marseilles zunan, ministrstvu v Beogradu. Na konzulat so prosili za pomoč mnogoštevilni naši emigranti, ki so bili brez potnih dokumentov in brez denarnih sredstev ter so se želeli vrniti v domovino, ker jim ni bilo mogoče obstati na tujem. Agenti so jim namreč prevzeli. Angažirali so jih za poljska dela, da si bili med njimi kmetovalcev, temveč samo profesionalisti: knjigovezi, črkostavci, graferji itd. Gospodari, katerim bi morali služiti, so zadržali potne liste, oni pa so pobegnili z dela, in ker jim ni mogel konzulat pomagati z denarnimi sredstvi za povratek v domovino, so se mnogi vpisali v tujsko legijo ter odpotovali v Afriko na petletno vojaško službo.

Kaj se pravi služiti pet let v francoski kolonialni armadi, vedo samo tisti, ki so to poskusili. Za profesionalista je taka reč še udnejša; po petih letih se vrača iz Afrike brez poklica, izmučen, zdesetkovan in je ljudem običajno samo v nadlego. Ne domovina, ne tui svet nima koristi od takega človeka.

Zato svetujemo našim ljudem, ki se odpravljajo na Francosko, skrajno previdnost. Vsakdo, ki pride v roko izseljeniškega agenta, naj se osebno prepriča, če je mož zastopnik koncesionarnega podjetja, ki ima dovoljenje nabirati ljudi za inozemstvo. Koncesionarna podjetja te vrste skrbje za to, da dobe izselenci samo tako delo, ki odgovarja njihovim sposobnostim in njihovemu znanju. Nasprotno je z agenti koncesioniranih tvrdk. Ti postopajo brezvestno, ker jim je glavno, da zaslužijo sami. Škoda, ki nastane v takih slučajih, je naravnost nepregledna in muke uboge žrtve so velikanske.

Izseljeniški agenti se pojavljajo v mestih in na deželi. Doslej se jim je posrečilo zvabiti na limanice mnogo mlado-

letnega rokodelskega in obrtniškega narajanja, ki je ostal v tujini vedno brez zaslužka in je moral stradati ter končno podpisati sramotno pogodbo za Afriko, samo da si trenutno reši golo življenje. V lastnem interesu emigrantov resno svarimo vsakogar, ki je namenjen v Francijo na delo, da si pred vsem natančno ogleda moža, ki ga angažira, in se uveri, če je agent zastopnik podjetja, ki ima pravovredno državno koncesijo za nabiranje delavcev.

SRAJCE

barvaste à 2 ovratnika Din 85—
barvaste à 2 ovratnika Din 110—
bele pique prsa Din 95—
Panama čaške Din 95— 195—
Hlače gradl Din 45—
Tetra hlače Din 60—
Krasna izbora! Dobro blago!
P. MAGDIĆ, Ljubljana.

Smrt v električnem dvigalu

Te dni se je pripetila v Trstu, v neki trnadstropni hiši ulice Donizetti velika nesreča z električnim dvigalom, ki je zahtevala človeško življenje. Zletela služkinja M. Medvedčeva, doma iz Pevme pri Gorici se je vračala zjutraj v dežju domov s trga. V pritličju hiše je sedla v lift, da bi si prihranila hojo po stopnicah. Z Medvedčevko je bil v dvigalu še neki deček. V prvem nadstropju pa se je lift nenadoma ustavil ker je zmanjkalo električnega toka. Služkinja se je tega zelo ustrašila. Začela je vpiti, ker se je bala, da se je dvigalo utrgalo in da bo zgrmela v globočino. Na pomoč ji je prihitel vratar Strdoč. Ko je videl, da ni nič hudega, je prišel miriti služkinjo. Na njeno prigovarjanje je končno odprl vrata, da bi izstopila. Pomotoma pa je pozabil zapreti varnostno napravo. To je dalo povod za nesrečo s smrtnim izidom. Električni tok je nenadoma premaknil dvigalo z mesta in ga potegnil kvišku. Medvedčeva, ki se je hotela čepé preriti na stopnice, je prišla v železno mrežo. Dvigalo jo je potisnilo ob železen drog ter jo vleklo tesno navzgor ob ograji. Nesrečno dekle je naposled padlo iz višine na tla in z njo vred je priletel kmalu tudi vratar.

Deček, ki se je pravčasno rešil iz lifta je preklinjal ljudi, ki so takoj priskočili na pomoč Medvedčevki in Sardoču. Služkinja je imela prebito lobanjo ter težke zunanje in notranje poškodbe. Izdihnila je takoj po prevozu v mestno bolnišnico. Vratarja Sardoča pa so morali operirati, ker mu je dvigalo strlo več reber. Nesreča je vzbudila v Trstu splošno obžalovanje.

Manipulacije z inozemskimi pismi

Ljubljana, 24. julija.

Poštna uprava v Sloveniji je opozorjena po različnih oškodovanih, sumila še dalje časa, da je nekje na delu zopet zli duh, ki krade inozemska pisma, vsebujoča različne vrednosti: denar, čake itd. Samoumevno je bila uvedena takoj stroga kontrola ter je bil končno zasleden in flagrantni pripravnik II. kategorije na poštnem ravnateljstvu 26. letni Ivan Svetel, stanujoč na Glincah št. 16.

V pondeljek, dne 22. t. m. so našli na neki mizi v prostorih ravnateljstva več pisemskih kuvert najnovejšega datuma, iz katerih je nekdo pobral vsebino, kuverte same pa v naglici pobrali spravili. Na podlagi službene razporednice, je sum takoj padel na uradnika Ivana Svetla. Kot odpiralec pisem je mogel priti v poštev edino on. Bil je v svrhu zaslišanja takoj pozvan v sobo oddelnega načelnika Wolfa, kjer je tekom kratkega zaslišavanja priznal svoje grehe. V pondeljek je med več pismi vzel iz dvh dva para svilenih ženskih nogavic, dočim v vseh drugih kuvertah ni našel ničesar, kar bi značilno vrednost za njega. Na podlagi priznanja je bil Svetel nato aretovan.

Na njegovem domu na Glincah je bila izvršena še isti dan popoldne hišna preiskava, ki je prinesla na dan še druge zanimivosti. V njegovi sobi so našli kup pisem

Sarajevski atentat!

oziroma kuvert, največ inozemskih, francoskih, belgijskih in ameriških. Med temi so bila tudi ekspresna pisma. V njih se je nahajal po večini denar ali pa razni vzorci. Med oškodovance se samoumevno nahajala veliko naših Amerikancev, še več pa revnih rudarjev iz Belgije in Francije, ki so pošiljali manjše in večje zneske svojim družinam v domovino. Kako veliko škodo je povzročil Svetel in kake zneske si je prisvojil bo šele pokazala preiskava, ki se še nadaljuje. Svetel sam bo do konca preiskave v policijskih zaporih.

Roparska morilca Žlahtič in Čič pred porotniki

Tragedija Miklova družine v Studencih pri Mariboru.

Danes se vrši pred mariborskim porotnim sodiščem razprava proti roparskima morilcema Ivanu Žlahtiču in Francu Čiču, ki sta lani 11. decembra v Studencih pri Mariboru umorila in oropala čevljarja Vincenca Miklova, njegovo ženo Terezijo in hčerko Hermino. O strašnem zločinu smo svojačasno obširno poročali.

Ivan Žlahtič je oženjen, po poklicu mizar v Bregu pri Ptuj, kjer je bil rojen 9. avgusta 1883. — Franc Čič je neozžen, po poklicu mizarjski pomočnik v Ptuj, ter je bil rojen 18. avgusta 1895. v Studencih pri Mariboru, pristojen pa je v Hrenovici pri Postojni.

Ivan Žlahtič ima na Bregu pri Ptuju mizarjsko podjetje, ki je dobro uspevalo. Ustavil si je tudi udoben dom, njegova vila je znana po vsem ptujskem okraju. Znanu pa je bilo o Žlahtiču, da je njegovo bogastvo čudnega izvora, da je bil že zaprt in da ima zveze s tihotapci in tatovi. Pri njem je bil zaposlen kot pomočnik Franc Čič, pravi zločinski tip, ki je bil že obsojen l. 1920. radi tatvine na sedem let ješ ter se je zatekel po oktobru l. 1924. k Žlahtiču, s katerim se je seznanil v mariborski moški kaznilnici, kjer je Žlahtič sedel 18 mesecev.

Dne 10. decembra 1924. je Čič odpotoval v Maribor, kamor mu je naslednji dan sledil tudi mojster. Domov na Breg sta se vrnila v petek 12. decembra. V tem času so našli v Studencih pri Mariboru umorjenega čevljarkega mojstra Vincenca Miklova, njegovo ženo Terezijo in 12letno hčerko Hermino. Čevljar Mikl je veljal za premožnega človeka, znano pa je bilo, da tudi njegovo bogastvo ne izhaja iz čistih virov, in so se mu tudi očitale zveze s tihotapci in tatovi.

Ko sta v petek 12. decembra prišla Miklova pomočnika Iv. Svenske in Fr. Ovsenke ob 7. zjutraj na delo, sta našla delavnico proti vratu zaprto. Na krkanje se ni nihče odzval in ko sta prišla skozi nezaklenjen kuhinjska vrata v stanovanje, sta našla vse v največjem neredu, ob vratih delavnice pa s krvavimi ranami na glavi v mlaki krvi Miklovo ženo mrtvo. Prevzeta groze sta odhitela in obvestila o dogodku ljudi in oblastva. Pri preiskavi so našli tudi mla doletno Miklovo hči Hermino v postelji mrtvo z ranami na glavi. V delavnici so našli dva para od gnojia umazanih čevljev, ki so bili prva sled za morilce. Iz stanovanja je bilo odneseno mnogo usnja, čevljev, dragocenosti in brez dvoma tudi denarja. Miklova žena in hči sta bili ubiti s kladivom.

Ugotovili so, da sta bila na predvečer dva neznanca, s katerima je ob 19. odšel z doma. Ze 13. decembra so zaprli Žlahtiča, pri katerem so našli doma razne čevljarke potreščine, obleke in dragocenosti, v vrednosti nad 10.000 Din. Medtem pa je 15. decembra Žlahtičev pomočnik Čič izginil in pohegnil v Italijo, kar je potrdilo sum, da je bil pri umoru udeležen.

Miklovo truplo so našli 19. decembra zakopano v kupu gnojia ob Betnavski cesti. Dognali so, da je par čevljev, ki so jih našli v Miklovem stanovanju, bilo Žlahtičeva preobula. Ugotovili so, da sta si Žlahtič in Čič preobula v Miklovem stanovanju čevlje. Po novem letu so našli na njivi blizu Terna tudi kladivo, glede katerega je pozneje Čič priznal, da je ubil z njim vse tri žrtve. Morilca sta Mikla, s katerim se je Žlahtič istosako seznanil v kaznilnici, zvalila od doma, da sta ga lažje umorila, pozneje pa sta se vrnila na njegov dom, kjer sta ubila še ženo in hčerko.

Felix Salten-a sloviti roman „Komedija življenja“

v katerem ima glavno vlogo priljubljena umetnica

Lya de Putti

Danes zadnjikrat

LIUBLJANSKI DVOR

Kino

Telefon 730.

Predstave: ob delavnikih ob 4., 5. 6., 7. 8. in 9. — Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6. 7. 8. in 9. uri.

Domače vesti

* Prva slovenska dvorna dama, iz Beograda poročila, da je gospa Franja Tavčarjeva imenovana za častno dvorno damo N. Vel. kraljice Marije. Naša javnost bo s simpatijami pozdravila to izredno odlikovanje zaslužne voditeljice slovenskega narodnega ženstva.

* Ministrstvo za promet je odobrilo da se morejo izdajati objave za polovične vozne karte državnih nameštencev, upokojencev in rodbinskih članov navedenih še nadalje in sicer do 31. julija 1925. Ta rok se ne bo več podaljšal.

* Nov francoski konzul za Zagreb in Ljubljano. Po objavi našega zunanjega ministrstva je francoska vlada imenovala g. Andréa Boissiera za konzula francoske republike v Zagrebu in Ljubljani. Naša vlada je g. Boissieru že izdala eksekvatur.

* Izpembebe v državni službi. Andrej Kovačević, doslej šef sekcije pri poštini direktoriji v Sarajevu je kot inspektor po službeni potrebi premeščen k poštini direktoriji v Ljubljani. Ivan Peruzzi, pisarniški asistent pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani, je trajno upokojen.

* Smrtna kosa. V Rogatcu je preminul v terek po kratki boleznj g. Josip Senčar, sodnik v pok. Poročnik je bil iz odlične štajerske rodbine, ki se je vedno živahno udeleževal v nacionalnem gibanju in ni nikdar skrival svoje slovenske zavednosti. Pogreb se bo vršil danes, ob treh popoldne.

— V Ptuj je umrl g. dr. Josip Faganelli, odvetniški kandidat pri dr. Tonetu Gosaku. Bil je rodom iz Gorice, od koder ga naši gorški rojaki gotovo dobro poznajo. Bil je dober družabnik in tovariš ter je svoječasno bil v svojem rojstnem kraju in okolici narodno delaven. Pogreb se vrši danes ob pol petih popoldne iz javne bolnice ptujske na mestno pokopališče Blaginja spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* Mil gost iz Amerike. Včeraj popoldne je dospel v Ljubljano naš rojak Ivan Zorman iz Clevelanda. Kakor znamo, je izdal g. Ivan Zorman v Ameriki že tri zbirke pesmi, med njimi tudi nekaj angleških prevodov Prešernovih, Gregorčičevih in drugih pesmi. Po poklicu je glasbenik. Ostane pri nas par mesecev. Kličemo mu srčen: dobrodošle!

* Ministri na sokolskem zletu. Starosta JSS brat Engelbert Gangl in starosta beograjskega Sokola brat dr. Radojević sta predvčerajšnjim poselila ministre ter jih povabila da prisostvujejo sokolskim slavnostim, ki se vrše v Beogradu v dne 27. in 28. junija. Sokolskega zleta se udeležijo ministri dr. Gregor Žerjav, Svetozar Pribežević dr. Stojadinović, Miša Trifunović, Marko Gjurčić, Krsta Miletić, Slavko Miletić in Uzunović, nadalje bivši predsednik Narodne skupščine Ljuba Jovanović in sedanjí predsednik parlamenta Trifković.

* Prvi kongres jugoslovenskih pravnikov. v Beogradu so se sestali dve dni delegati združenih jugoslovenskih pravnikov. Slovenske pravnike so zastopali gg. dr. Babnik, dr. Majaron in dr. Vasič. V smislu sklepa lanskega pravniškega zbora se je na sestanku sklenilo, da se prvi kongres vseh pravnikov naše države vrši v Beogradu v dne 18., 19. in 20. septembra. Po kongresu se bo vršil izlet v srce Sumadije, v Arandjelovac.

* Mednarodni zdravniki v Sloveniji. Dne 29. junija prispejo povodom mednarodne razmere zdravnikov, ki jo prireja higijsna sekcija Društva narodov inozemni higieničari, ki se muje sedaj na Hrvaškem v področje Slovenije ter obiščejo pod vodstvom inspektorja ministrstva narodnega zdravja v Ljubljani dne 29. junija Rogoško Salino, dne 30. junija socijalno-medicinske InSTITUTE in bolnišnico v Celju, dne 1. julija zdravilišča Topolšica in Dobro, dne 2. julija Bled, dne 3. julija socijalno-medicinske InSTITUTE in bolnišnico v Ljubljani ter odpo-putuje se isti dan ob 16.49 preko Trsta v Zenevo. Ekskurzijo spremlja inspektor pri ministrstvu narodnega zdravja gospod dr. Ivo Kun.

* Na I. drž. gimn. v Ljubljani se je vršil višji tečajni izpit za pripravnike VIII. a razreda od 19. do 28. junija pod predsedstvom ministrskega odposlanca g. dr. Avgusta Mušiča, univ. prof. v Zagrebu. K izpitu se je prijavilo vseh 25 rednih učencev (med njimi 4 učenke in 2 privatistini), in sicer: Bergant Josip iz Stare Loke, Ciber Ciril iz Kandije, Erker Fran iz Črmočnje, Frelih Iv. Grošelj Avgust, Ilesič Svetozar, Jaklič Dušan, Jeglič Stanko, Jenko Janez, Košir Jože, Lenček Ignacij — vsi iz Ljubljane, Mihelič Maks iz Pragerskega, Perčič Anton z Velikega Lipoglava, Poljak Josip iz Trebnja, Ravnikar Stanko iz Ljubljane, Sienčnik Luka iz Mokrija (na Koroškem) Stepišnik Drago s Pristave, Sušnik Josip iz Ljubljane, Svetlič Marjan iz Tržiča, Ummik Ivo iz Ljubljane, Zaletel Simon iz Retenji, Grapar Stanko z Glince, Rode Ciril iz Ljubljane, Globočnik Stana in Klepec Blaženka iz Ljubljane, Kuhar Boža iz Trebnja in Regaly Vera iz Metlike. Vsem pripravnikom (cam) je izpitni odbor priznal zrelost.

* Kolarski konstrukcijski tečaj za avtomobilerije in vozove, ki ga je priredil Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani pod vodstvom g. Albina Kunstlerja, je bil v nedeljo zaključen. V nedeljo 28. junija od 9. do 13. bodo razstavljene v prostorih urada za pospeševanje obrti na Dunajski cesti št. 22 v tečaju izvršene risbe. Vhod z vozila Dunajske ceste in Sodne ulice. Interesente vabimo k ogledu razstave. Obisk je brezplačen.

* Ustna matura na višji strojni šoli Tehniške srednje šole v Ljubljani se je vršila od 22. do 24. t. m. Kot vladni komisar je predsedoval izpraševalni komisiji g. direktor Jože Reissner. K maturi so bili pripuščeni vsi učenci IV. letnika (19 po številu) in se jo napravili trije z odliko, vsem ostalim je bila zrelost priznana soglasno. Abiturenti so: Benedikt Anton iz Clevelanda, Brili Janko iz Stude pri Domžalah, Budkovič Viktor iz Moravč, (z odliko) Debevec Hinko iz Žužemberka. Faldiga Hinko iz Ljubla-

ne, Fakin Doro iz Tivata, (z odliko) Gregorčič Boris iz Brezice pri Brežicah, Ithar Rudolfi iz Ljubljane, Koreniti Karel iz Ljubljane, Kremžar Anton z Dunaja, Krullec Stanko iz Stanke pri Litiji, Luin Milan iz Trsta, Pisarovič Pavel iz Kobasa v Slavoniji, Počkar Zdenko iz Ljubljane, (z odliko) Sepe Mihael iz Kisovca, Smuk Friderik iz Retenji pri Tržiču, Srak Vlado iz Varaždina, Turato Ivan iz Omišlja na otoku Krku, Widmayer Vekoslav iz Trsta.

* Važno za rekrute-dijake, ki so že odslužili 14 mesečni dijaški rok v kadru, a niso še položili izpita za rezervne oficirje. Minister vojne in mornarice je z ukazom pod D. Br. 26.387 od 30. maja 1925. leta odredil: »Dijaki omejenega sposobni, ki so odslužili polni dijaški rok od 14 mesecev, a niso položali izpita, imajo pravico, da naknadno polagajo izpit za čin rez. administrativnega podporočnika ekonomske stroke. Za doseg tega cilja naj predložijo tozadevne prijave odn. kolekovane prošnje oni komandi, pri kateri so služili svoj dijaški rok (tedaj ne Komandi vojnega okruha). V prijavi naj se označi: kraj in leto rojstva, katere šole so dovršili, kedar so odslužili dijaški rok, na katerih administrativnih poslih in kje so bili zaposleni za časa njihove kadrovske službe in kako službo opravljajo sedaj v civilnem razmerju.

* Učiteljski Fer. Savez. Vse učitelje ferijalce obveščam da v nadalje ni treba pošiljati nikakih zneskov za »Vozne isprave«, ker nam upravni odbor istih ne more poslati z motivacijo, da nimamo pravice do četrtinske vožnje na drž. železnica in na parobrodih. Te pravice imamo po pravilih, ki jih je odobrilo lansko leto ministrstvo prosvete in smo se jih do letos posluževali mi in tudi profesorji. Ponovno sem urgiral na pristojnih mestih in ko prejmem odgovor ga sporočim v »Učiteljski« — Mrovlje.

* Na meščanski šoli v Ribnici bo vpisovanje za šolsko leto 1925-26 v nedeljo dne 28. in v ponedeljek dne 29. t. m. od 8. do 12. dopoldne v pisarni na deski osnovni šoli. K vpisovanju naj pridejo vsi letošnji učenci, da se ugotovi število učencev (učenek) za posamezne razrede. V I. razred bodo letos sprejeti tudi učenki (učenke), ki so dovršili IV. razred osnovne šole z dobrim uspehom. K vpisu naj novinci prinesejo konecletno izpričevalo, krstni list in izkaz o cepljenju koz.

MARY PICKFORD

* Deška meščanska šola v Ptuj. Vpisovanje učencev v I. razred deške meščanske šole v Ptuj se vrši v dne 28. junija do 1. julija t. l. od 8. do 12. v pisarni ravnateljstva, Panonska ulica št. 5. Sprejemajo se učenki, ki so dovršili najmanj 4 šolsko leto na osnovni šoli z dobrim uspehom. Učenci naj prihajajo k vpisovanju v spremstvu očeta ali matere (namestnikov) in naj prinesejo seboj: izpričevalo ljudske šole, odnosno »Izkaz o šolskem napredku« ter izpisek iz krstne knjige. Revnejši pridni učenci dobe učne knjige in potrebščine v šoli.

* Petrov sejem v Radečah pri Zidanem mostu se vrši letos v soboto, dne 27. junja.

* Občni zbor pokrajnske zveze vinogradnikov za Slovenijo se vrši v soboto dne 27. junija ob 1. uri v Narodnem domu v Mariboru z naslednjim dnevnim redom: 1.) Poročilo o delovanju zveze po zadnjem obč. zboru. 2.) Poročilo blaginjska. 3.) Poročilo preglednikov. 4.) Izdavanje strokovnega lista. 5.) Določitev zveze napram osnutku novega vinskega zakona. 6.) Slučajnost. Odbor zveze je izposloval za udeležence četrtinsko vožnjo po železnica. V ta namen naj si vsak vinogradnik, ki se hoče udeležiti občnega zbora, priskrbi pri krajevnem vinarskem društvu, ozir. pri pristojni kmet. podružnici ali pri občinskem uradu potrdilo da potuje v Maribor na občni zbor zveze vinogradnikov in si naj kupi na odhodni potstaji polovično karto v Maribor, katere velja s potrdilom udeležbe tudi za povratek. Vinogradniki! Udeležite se čim številnejše zbora svoje organizacije!

* Stenico, najboljši sredstvo proti steniciam. Glavna zaloga: drogerija Ante Kanc sinova, Ljubljana, Židovska ulica 1.

* Solifoli zoper Oidm ima stalno v zalogi Chemotechna, Ljubljana, Mestni trg 10.

* Znojenje nog in neprijeten vonj odstrani »Sanoform«. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga Chemotechna, Ljubljana, Mestni trg 10 in Salus dd., v Mariboru pa lekarna pri Sv. Arhu. 1254

* Koncert v Logatcu. Pevsko društvo »Slavec« iz Ljubljane priredi na praznik sv. Petra in Pavla ob 6. popoldne v dvorani »Sokolskega doma« v Dolenjem Logatcu koncert pod vodstvom društvenega pevovalce g. Josipa Brnobiča, na kar opozarjamo vse Logatčane in okoličane. Sodelujejo društveni moški in ženski zbor. Kot solist nastopi operni tenorist g. Banovec. Klavirske točke izvaja konservat. zdč. Čopova. Violske točke izvaja konservatorist g. Stančič.

* Demon alkoholi. V Darovčevi gostilni v Gornji Straži je prišlo v soboto do prepira med vinjenimi fanti. Vinko Resnik iz Dolnje Straže je prvi zapustil gostilno ter čakal na svoje nasprotnike. Prvega, ki je prišel na cesto — bil je Alojzij Nose — je napadel z nožem in mu zadal težke rane.

Obiljeveno koncesionirna krojina šola Židovska 5 — Ljubljana.

2. julija novi krojni tečaj iz op. Inžen. ž. z jesenskimi modeli

Program: Splošno krojno risanje, samostojno šivanje, izdelovanje moških fazon za kostume in plašče. Praktično izrezovanje krojev po valih žurnalnih in merah, pripravljanje za mojstrski izpit. Za krojače pouk v najmodernejšem civil. kroju in uniformah. Ob zaključku spričevalo i diploma. Učencem, ki ne morejo priti v tečaj, pouk s pošto potom učnih risb. Zun. učencem se preskrbi hrana in stanovanje. Revnejšim tečaj ceneje! — Vpisovanje dnevno! Razpošiljanje in izdelovanje vseh vrst krojev!

Žena v okovih pride v „Kino Dvor“

katerim je Nose že v nedeljo podlegel. Resnik je bil aretiran.

* Smrt na železniškem tiru. V Varaždinu se je prošlo nedeljo krojaški pomočnik Josip Cvetko vrzel pod vlak, ki je vozil v smeri proti Čakovcu. Vlak mu je odrezal obe nogi ter je Cvetko vsled izkrvavenja kmalu nato umrl. Pomočnik se je bil sprl z ženo svojo mojstra ter je v jezi izvršil samomor.

Iz Ljubljane

* Prihod kralja, kraljice in prestolonaslednika v Ljubljano. Danes okrog pol 1. popoldne prispejo v Ljubljano Njeg. Vel. kralj in kraljica s prestolonaslednikom. V njunem spremstvu se nahaja prvi adjutant gen. Hadžić z dvorskimi oficirji. Dvorni vlak se ustavi za dalj časa na glavnem kolodvoru, kjer se javita kralju vel. župan in komandant divizije. Z Ljubljane se odpelje kraljevska dvorica na Bled. Ni pa še gotovo ali z vlakom ali z avtomobilom. Njeg. Vel. s prestolonaslednikom nameravata ostati celo poletje na Bledu. Slovenški del naroda zopet z radostjo pozdravlja v svoji sredi svojega ljubljanskega kralja. prevzvišeno njegovo družico in malega Peterčka, ki se tako dobro počuti na Gorenjskem ter iskreno želi celi kraljevski rodbini zdrave in prijetne počitnice v naših lepih krajih.

* Rumunski kralj in kraljica prispejata, kakor nam poročajo iz Beograda, istočasno z našo kraljevsko dvojico danes v Ljubljano ter ostaneta kot gosta našega dvora na Bledu do 28. t. m. Z Bleda se podata na Francosko.

* Vse absolventinje A in B oddelka državne dvorazredne trgovske šole v Ljubljani iz leta 1920—21. se sestanejo, kakor dogovorjeno, na Vidovdan ob 10. uri dopoldne pod Rožnikom.

* Sestanek dobrovoljcev - Sibirjakov. V soboto dne 27. junija ob 8. uri zvečer »pri Jerneju« (gostilna Sv. Petra cesta 85) se bo vršil prijateljski sestanek dobrovoljcev - Sibirjakov nekdanjega I. Jugosl. polka. Sestanek ni političen, ampak strogo stanovski, zato pridite vsi, ker drugače bo težko definitivno sklepati. Razpravljalo se bo o vprašanjih: 1.) Ali naj iščemo medsebojnih stikov. 2.) Naši odnosi napram drugim dob. organizacijam. 3.) Kako za-interesirati narod in državo, da se omogoči povratek še ostalim ujetnikom iz Rusije. 4.) Ohranitev naše zgodovine itd. To-variš, ki se sestanka ne morejo udeležiti, naj pošljejo pismeno svoje želje in pred-loge. Vso pošto naslavljajte za enkrat na sklicatelja: Završnik Alfonz, učitelj, Ljubljana, Zaloška cesta 1, II.

* Francosko predavanje. V soboto dne 27. junija predava v veliki dvorani univerze g. Ch. Pérez, prof. na Sorbonni v Parizu o temi: »Les laboratoires maritimes français«. Predavanje bo pojasnjevalo 80 skioptičnih slik. K temu velezanimivemu predavanju se vabijo prijatelji francoskega jezika.

* Vidovdanske proslave priredi I. mest. dekl. osnovna šola pri Sv. Jakobu dne 27. junija ob 10. uri dopoldne v telovadnici šole na Grabnu. Vabi se k udeležbi vse starše in prijatelje mladine.

* Lovci in prijatelji strelskega sporta imajo na razpolago vojaško strelišče v Ljubljani dne 25., 27. in 30. junija ter dne 2. in 3. julija od 17. do 19. ure v svrhu nastreljanja pušk. — Slovensko lovsko društvo.

* Vpisovanje gojenk in hospitantk na Drž. osrednjem uradu za ženski domači obrt v Ljubljani. Turjaški trg 6. II. se vrši dne 25. in 26. junija od 8. do 12. in od 14. do 17. ure. Na zavodu se poučujejo sledeče tehnike: klekljane čipke, belo in pisano vezenje, toledo, flet, šivane čipke in biserna dela. Redne gojenke se sprejemajo po dopolnjenem 14. letu. Pouk je brezplačen in dobivajo gojenke še vse potrebno tvorivo zastoj. Izdelki ostanejo lasti zavoda razen vzornih prtov. Izdelki se pa lahko odkupijo. Marljive gojenke revnih staršev prejemajo po možnosti podpore.

* Občni zbor pevkega zbora Glasbeno Matice v Ljubljani se vrši v petek dne 26. junija ob 20. uri v pevski dvorani Glasbene Matice, Vegova 6. II. — Ob 19. uri ob borova seja. Prosimo točne in polnoštevilne udeležbe. — Odbor.

* Narodni ženski Savez, slovenski del priredi v petek dne 26. junija ob 8. uri zvečer v šoli pri Sv. Jakobu predavanje. Predava gđ. Alojzija Štebi o »Internacionalnem ženskem kongresu v Washingtonu in o svojih vtisih v Ameriki«. Vabimo posebno ona ženska društva, ki dosedaj še niso člani Saveza. Vstop prost, prostovoljni prispevki za kritje stroškov dobrodošli.

* Orjuna Viš - Glince naznanja svojim članom, da se vrši danes, dne 25. junija plenarni sestanek v gostilni Slamič na Viču ob 20. uri zvečer. Udeležba obvezna. 1343

* Kolesarski in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani priredi v nedeljo dne 28. junija popoldne izlet v Zg. Kašelj, katerega naj se udeležijo vsi člani in članice ter prijatelji kolesarskega sporta. Zbirališče ob pol 2. uri na Sv. Jakoba trgu. 1351

NOGAVICE KLJUČ

so najboljše in najcenejše kajli trepežnost enega para nogavice z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

je laša kot trepežnost štirih drugih parov. 93-1

Kupite in pripravite se!

* V društvu »Soča« se vrši danes dne 25. junija IV. obč. zbor v salonu pri »Levu« z obiljnim dnevnim redom. Začetek ob 8. uri zvečer. Vabljeni so vsi člani društva.

* Policijske prilive. Od torka na sredo so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 5 tatvin, 3 izgredi, 1 pretep, 1 prestopke posesti vojaškega orožja, 1 poskušeni samomor, 12 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretaciji sta bili izvršeni dve in sicer: 1 radi beračenja in 1 radi pijanosti.

* Naveličan življenja. V terek popoldne si je 30-letni invalid Albin Potokar, doma iz Trbovelj, ki je prisiljen, da pohaja po svetu brez pravega posla in brez stalnega bivališča, poskušal sam vzeti življenje. Skočil je v Cerkevni ulici pri brvi vpricho več ljudi nenadoma v Ljubljano, vendar so ga še pravočasno rešili in privlekli na suho samo neznatno poškodovanega. Odveden je bil nato na krakovsko stražnico, kjer so ga kmalu izpustili.

* Razne tatvine. Franciški Močevarjevi, hčeri posestnika iz Hrušice je dne 23. junija, ko je pripeljala v Ljubljano z vozilom mleko in se ustavila pred hišo št. 31, odnesel neznan tat iz torbice na voziku celoten izkupiček v znesku 70 Din. — Franji Svetičičevi, stanujoči na Resljevi cesti št. 29, je neki žepar izmaknil v terek dopoldne na Vodnikovem trgu iz nakupovalne torbe usnjato listnico z vsebino 250 Din. Istotako je bila okradena na Pogačarjevi trgu Viktorija Kenda, stanujoča na Ambroževem trgu. Kupovala je pri stojnici branjeveke I. češnje. nenadoma pa se ji je pridružila nepoznana, boljše oblečena ženska, posegla v njeno nakupovalno torbo po listnico z vsebino 70 Din in se nato pomešala med gnečo, tako da se je ni zamoglo slediti.

* Brezvestna tatvina. Hotelir Ciril Majcen z Bleda se je dne 23. junija na potu v Italijo mimogrede ustavil v Ljubljani ter se na večer zadržal v restavraciji »Zvezda«. Pred odhodom je v stranišču pozabil listnico z vsebino 3000 Din in raznimi dokumenti. Vrnil se je sicer kmalu na mesto, vendar listnice z denarjem in več našel, ker jo je že odnesel brezvesten uzmovik.

* Izgubljeno. Od Kavarne Evrope do trafike Blaž na Dunajski cesti ali pa do Bleiweisove ceste 13 je bila v terek popoldne izgubljena listnica z večjo vsoto denarja, legitimacijami in drugim listinami. Kdor jo je našel, se naproša, da je vrne proti nagradi Al. Lukmanu, Bleiweisova cesta 13, dvorišče.

* Ključ je nekdo pozabil na klopi v Tivolju. Kdor ga pogreša, naj se zgłosi v uredništvu »Slovenskega Naroda« od 15. do 17. ure.

Iz Maribora

* Zrelostni izpiti na državnem ženskem učiteljskem v Mariboru so se vršili od minulega petka do torka. Prijavilo se je 31 javnih gojenk in ena privatistka, ki so bile vse pripuščene k izpitu. Izid usnegega izpita je bil sledeči: odlično je zrelh 12: Bekar, Boršner, Cvetko, Jarh, Dvoršak, Kjuder, Klum, Kosi Pavla in Sonja. Škerlj, Strekelj in Vodenik. Zrelh je 19 z dobrim uspehom. Dvema se je dovolil ponavljalni izpit po počitnicah. Privatistka je med izpitom odstopila.

* Ogromne nemške napise na večmeterskih deskah ima še vedno pivovarna Götz, kjer odloča njen ravnatelj Wagner. On je seveda inozemec in je pravkar prišel, da mu oblastvo podaljša dovoljenje za bivanje v Jugoslaviji. Velikemu županu torej priporočamo njegovo prošnjo prav to-lej v ugodno rešitev, da bo mogel Herr Wagner še dalje izzivati mariborske Slovence.

* Novi tečaji za strojepisje, slovensko in nemško stenografijo ter pouk iz knjižgovodstva se začnejo na zasebnem učnem zavodu Ant. Rud. Legat v Mariboru dne 1. julija. Prospekti in vpisovanje v trgovini s pisalnimi stroji Ant. Rud. Legat & Co. Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 109. Nobene podružnice. 1319

* Preiskava pri inspekciji dela. Na predlog velikega župana je uvedlo ministristvo za socijalno politiko pri mariborski inspekciji dela preiskavo, da se ugotovi, kateri uradnik posreduje prodajo velenjskega premoaga tovarnam in drugim industri-jam po mariborski oblasti. V to svrhu pride te dni posebna komisija iz Beograda. To posredovanje je zavzelo tak obseg, da se dotični uradnik vozi že z avtomobilom okrog. Glede zaposlenja inozemcev v mariborski oblasti bo odredjena generalna revizija.

* Obnovitev disciplinarnega postopanja. Mestni občinski svet je na zadnji tajni seji sklenil obnoveitev disciplinarnega postopanja proti bišvem mestnemu veterinarju g. Hinterlechnerju, ki je bil lani upokojen po dolgotrajni disciplinarni preiskavi.

* Crna zavist in obupen strah pred porastom demokratov pod vodstvom narodnega poslanca dr. Pivka lomi klerikalce. Le tako si je razlagati psovanje današnje »Straže«, ki poroča svojim ovčicam, da je bilo na sobotnem demokratskem zborovanju le za eno omizje poslušalcev, čeprav je bila v resnici velika dvorana Narodnega doma nabito polna delegatov z dežele. »Straža« je menda pri pisanju te novice mislila na svoj katoliški prvi majnik, ko je prišlo v klerikalno banko res komaj 13 klerikalcev in zato sploh nobene proslave bilo ni!

* Stopnja kulture presojamo običajno tudi po spoštovanju in ljubezni do knjig. V tem pogledu se Mariborčani slabo izkazujejo. Po vseh knjižnicah tožijo, da ljudje strahovito marverjajo in mažejo izposojene knjige. Te dni se je pogajala »Ljudska knjižnica« s podružnico SPD v Mariboru radi otvoritve podružnice »Ljudske knjižnice« v Mariborski koči na Pohorju, s čemer bi bilo slino ustrezno turistom ob deževnih dneh, zlasti pa letoviščarjem, ki bivajo dalje časa pri koči. Knjige so bile že izbrane in pripravljene za odpeljavo, vendar pa je odbor podružnice SPD začasno ta lepi načrt opustil. Že sedaj je imela

Mariborska kočja skromno domačo knjižnico, ki pa so jo čitatelji v svoji brezobzirnosti do tuje lastnine in brez pijetosti do lepe knjige v kratkem času tako raztrgali, da je knjižnica uničena in se odbor podružnice SPD ni upal prevzeti odgovornosti za knjige »Ljudske knjižnice«. Lepa ideja ostane sicer v evidenci in se bo tudi izvedla, kakor hitro bodo pokazali prizadeti več — kulture.

Iz Celja

* Klub esperantistov v Celju. Člane kakor tudi ostale interesente esperantizma obveščamo, da pričnemo v drugi polovici tekočega leta z večernimi tečaji »esperkurzoj«. Prijave na se naslovijo na »Klub esperantistov v Celju«. Tečaj bo trajal tri mesece. V vsak tečaj se sprejme radi lažjega priloženja do 20 članov. Načelstvo.

* Trgovsko društvo v Celju. Kakor prejnjša leta, namerava tudi letos »Trgovsko društvo v Celju« pokreniti svoje delovanje na kulturnem polju z ustanavljanjem koristnih institucij, ki bodo članom v pouk in zabavo. Klub težkočam tako v moralnem kakor tudi v gmojnem oziru, je sklenilo društvo pričeti v drugi polovici tekočega leta s pripravami za osnovevanje raznih tečajev. Predvsem se je izrazila želja za tečaj stenografije ter se je nadejati, da se bodo člani prijavili v čim večjem številu. Nič manj važni so tečaji za tuje jezike in je društvo za enkrat sklenilo v tekočem letu ustanoviti tečaj za italijanski jezik. To bi bilo posebno važno za lesne in sploh vse one trgovce, ki imajo z Italijo živahne trgovske stike. Končno se je sklenilo organizirati plesni tečaj. O pripravi posameznih tečajev se bodo člani še pravočasno obvestili ter se pričakuje, da se bodo vsi interesi za živahnim zanimanjem posluževali teh koristnih institucij. Kdor pa bi se že sedaj zanimal za enega od omenjenih tečajev, naj to nemudoma javi tajništvo društva, kjer so informacije vsem interesentom na razpolago. — Načelstva.

Iz Trbovelj

* Štiri sestanek kraj. org. SDS. se bo vršil v ponedeljek 29. t. m. Opozarjamo, da ne bo nobenih posebnih vabil in da je ta sestanek obvezen za vse člane, posebno pa še za nove, katerih je vsega skupaj okoli 150, ker se jim bodo razdelile legitimacije. Kakor je znano, bo zastopal centralo na tem sestanku g. direktor Jug iz Ljubljane.

* O trboveljskem Rdečem križu. Z odlokom U. br. 6752/1 z dne 13. t. m. je potrdil veliki župan ljubljanske oblasti pravila društva Rdečega križa v Trbovljah, ki pa je že dalj časa poprej pričelo delovati, tako da šteje danes že 4 stalne, 57 rednih in 245 podpornih članov, skupaj 306 plačujočih članov. Dne 8. t. m. je priredilo društvo na poziv glavnega odbora dan Rdečega križa, ob priiliki katerega se je nabralo skupno 1173.50 Din. Po odbitku stroškov se je poslala ostala vsota takoj glavnemu odboru Crvenog krsta. Ker se dogaja v Trbovljah mnogo nesreč, je sklenilo društvo intenzivno delovati na sanitetnem področju. V to svrhu si hoče omisliti nekatere rešilne postaje, za katere se bodo izvežbale osebe, ki bi nudile pomoč vseh vrst. Društvo namerava poleg tega ustanoviti tudi pomladke Rdečega križa in še bolj posesti med delavstvo. Dvema delavcem, in sicer Anžurju in Brečku, je že pri-skočilo na pomoč ob priiliki trboveljskih zemeljskih plazov. Prvemu je nakazalo za razdrto hišico 50.000 Din, drugemu pa 1500 Din.

* Storijsa s peklenim strojem. V sredo 17. t. m. ob 6. zjutraj je našel neki železniški delavec na odprti progi med postajo Trbovlje in Zagorje škatljico dinamita z vrvice. Neznani predmet si je ogledal od vseh strani, vendar pa se ga ni upal prijeti, ker se je bal, da bi eksplodiral. Čudni paket so nato po dolgih ovinkih odnesli orožniki v Zagorje, kjer so ga spravili na varnem mestu. Vsem, ki so bili navzoči, pa se je strogo zabijalo molčati, da se ne bi otežkočilo, preiskave. Cela zadeva nam je bila znana še isti dan, vendar pa smo o njej molčali, ker ni vedel nobeden povedati kaj predstavlja pravzaprav omenjena škatljica: pekleni stroj, bombo ali navadno eksplozivno igrsko, katerega pa nam je tuja zavoljo ne navadne oblike. Po več dneh pa se je po vojaški komisiji iz Ljubljane vendarle doglalo, da gre za predmet, ki povzroča strah in pok in ga rabijo še sedaj pri artiljeriji v svrhu maskiranja artiljerijskega ognja. Zavoječek je bržkone ukradel vojak od artiljerije, ki je šel na dopust, in ga potem vrzel na vožnji iz vlaka. Vsekakor je sedaj po ljubljanski vojaški komisiji likvidirana zadeva, ki je povzročala mnogim že sive lase.

* Obisk razstave na trboveljski šoli je bil zelo velik, ker so si jo prišli ogledati pred staršev tudi drugi interesi, in to iz najnižih ljudskih plasti. Razstavljena dela so razkazovale učiteljice dekliske šole.

Vesti iz Prekmurja

* Vprašanje novega okrožnega sodišča. To vprašanje živo zanima vse prebivalstvo od Hodoša do Ormoža. Prvotno je sicer zgle-dalo, kakor da bi bil vsakdo za sedež novega okrožnega sodišča v svojem kraju, sedaj pa so se Sobočani in Ljutomerčani v toliko zedinili, da so Sobočani sicer predvsem za sedež v M. Soboti, v skrajnem slučju pa za Ljutomer, Ljutomerčani pa sli-čno predvsem za sedež v Ljutomeru, v skrajnem slučaju pa za M. Soboto. Oboji pa od-klanjajo Ormož.

*

Iz življenja in sveta

Nov pretendent na poljski prestol

Varšavski «Kurier Poranny» objavlja pismo novega pretendenta na poljski prestol, ki ga je poslal poljski vladni neki grof Booder z Dunaja. V pismu pravi pretendent med drugim:

«Prijatelji so me opozorili na članek nekakega dunajskega lista, ki razpravlja o vprašanju kandidature na poljski prestol. V tem listu se govori tudi o knezu Rohanu, ki da je potomec slavne poljskega kralja Sobieskega. Moj praded je bil Ivan Sobieski, ki je kot emigrant pobegnil na Dunaj pod imenom grofa Booderja. Ivana Sobieskega je takrat gostoljubno sprejel grof Esterhazy. Lahko dokazem, da je resnična vest, da je zadnji potomec kraljevske rodbine Sobieskih pobegnil na Madžarsko in da sem jaz iz kraljevske rodbine.

Čast poljskega naroda zahteva sedaj, da pomaga članu dinastije slavnih Sobieskih do prestola, do katerega ima vsa pravico.»

Pismo je podpisano: Dr. Karol Ivan grof Booder, bivši Sobieski, Dunaj, IV. okraj, Wiedener Gürtel.

Čegav je severni tečaj?

S tem vprašanjem se bavijo sedaj, ko je končana Amundsenova ekspedicija, rimski listi. Doslej niso bile pokrajine okrog severnega tečaja last nikogar, bile so, kakor se izraža pravnik, «res nullius». Vsak polarni raziskovalec je zasadil na najsevernejši točki svoje ekspedicije v tla zastavo svoje države in anektiral pokrajino za svojega vladarja. Tudi Amundsen je upal, da bo razvil na severnem tečaju norveško zastavo, kakor je to storil pred nekako 14 leti na južnem. Sedaj ugotavlja Kanada svojo lastninsko pravico in zahteva zase vse otočje okrog severnega tečaja. Iste zahteve stavljajo tudi Zedinjene države. Tako bi tudi lahko naša država lepega dne rekla, da so pokrajine ledu in snega okrog severnega tečaja jugoslovenska last in da jo mora zato vsakdo spoštovati.

Ker smo že pri tem, bi naša kraljevina, ako že hoče posnemati druge države v tem pogledu, prav lahko uveljavila svoje pravice do razsežnih pokrajin v ledeni pustinji. Pred nekaj desetletji je namreč odkril Avstrijec Payer Franca Jožefa deželo in jo anektiral za svojo državo. Jugoslavija kot državna naslednica propadle Avstro - Ogrske prav lahko danes zahteva, da se nasledstvene države sporazumejo in da se nam ima odstopiti gotov del te dežele, kjer se pode severni medvedje, polarne lisice in druga žival, pa zamašče ljudi pri belem dnevu.

Umetni dež

V «Matinu» omenja astronom Charles Nordmann francoskega profesorja Maurama, ki se že dlje časa peča z mislijo, kako umetnim putem zbrati oblake in stvoriti dež. Morda se bo pri tej priliki spomnil ta ali oni na vesti, ki so jih lansko leto prinesli ameriški listi. Takrat je v Ameriki vladala velika suša in farmerji so v strahu, da bodo ob žetev, sklenili z nekim fizikom pogodbo in mu obljubili veliko vsoto denarja, če jim umetnim putem izposluje dež. Pravijo, da je res kmalu nato začelo deževati — če je na tem imel za sluge dotični profesor, je pa seve veliko vprašanje. Kronika ne pove, na kak način bi naj bil učeni profesor pričaral dež in oblake.

Vkljub temu pa bi bilo pogrešno misliti, da je a priori izključeno umetnim putem vplivati na oblake, da začne deževati. Dokazano je — in to vedo tudi kmetje, da se včasih po močni eksploziji rado nenadoma pooblači. To dejstvo je tudi potrdilo lanskoletno poskusno streljanje s topovi, ki so ga Francozi priredili v svrhu študiranja hitrosti zvoka. Tudi aeroplani so že včasih povzročili dež — na kak način, o tem si znanost še ni prav na jasnem. Še najbolj verjetna je sledeča razlaga: Oblaki nastanejo, kadar se nasičena vodna para, ki se nahaja v zraku, zgošči. To zgoščanje se najraje pojavi v oblaki kapljice, ki se zbirajo okrog malih z električno napolnjenih jederc in praškov, ki jih imenujemo jone in ki povzročijo, da se začne tvoriti deževne kapljice, čim se pojavijo v ozračju, prenasitenem z vodno paro. No, nikakega dvoma ni, da vsebujejo te jone tudi plini, ki jih ostavlja motor aeroplana, in prav tako tudi dim, ki nastane ob vsaki eksploziji.

Toda od oblakov pa do dežja je še precejšen korak. Deževne kapljice v oblakih so v splošnem zelo majhne, in vsled odpora zraka padajo le počasi proti tlu. Izračunali so n. pr., da padajo vodne kapljice, ki imajo v premeru par tisočink milimetra — iz takih kapljic so namreč sestavljeni oblaki — s hitrostjo jedva 1 cm na sekundo, to je manj kot 36 metrov na uro. Tako se dostikrat zgodi, da te vodne kapljice sploh ne pridejo do zemlje, marveč se že poprej razblinijo v paro. Če pa potegne veter, pa jih z lahkoto zopet poneže v višine, iz katerih so prišle.

Ljudje so mnenja, da je mogoče z eksplozijami, oziroma s streljanjem razkrojiti oblake v dež. A priori to ni izključeno, kakor ni na svetu nič a priori nemogočega, vendar je treba priznati, da vsi mnogoštevilni poskusi, ki so bili dosedaj storjeni — med te šte-

jemo tudi streljanje proti toči — niso mogli neovržno dokazati, da streljanje prežene točo in povzroča dež. Do tega rezultata je moral priti tudi profesor Maurain.

Danes smo torej v pogledu stvarjanja umetnega dežja praktično približno na istem, kakor so bili naši davni predniki, čeprav smo v teoriji daleč pred njimi. In vendar je tako tudi najbolj; če bi se nam kdaj posrečilo umetnim putem ustvariti dež, bi v danem slučaju morda ustregli kmetovalcu, zamerili bi se pa meščanu, če bi nam pel hvalo vrtnar, bi nas preklinjal vinogradnik, nikdar pa ne bi zadovoljili vseh. Najbolje je pač, da narava sama odločuje, dobro ali slabo, kakor že nanesse.

Velikopotezno namakanje zemlje v Južni Afriki

Že dalje časa se bavi prof. Schwarz z načrtom velikopoteznega namakanja pustinje v Južni Afriki ob reki Kunene. Ravnatelj južnoafriškega letalstva Pierre van Ryneveld je deli časa delal polete nad tem ozemljem in ugotovil iz višine, da ima profesor Schwarz prav s svojim načrtom, ki se bo dal razmeroma lahko izvesti.

Gre namreč za to, da se velika reka Kuene zalepi v kotlini Etoši, skozi katero teče. Z izvedbo tega velikopoteznega načrta bi se več milijonov hektarjev sedaj več ali manj pustinje okrog Outja in Grootfonteina izpremenila v prvovrstno polje, kakor se je to zgodilo z Nilom v Gornjem Egiptu pri Asuanu, kjer so Angličje pridobili z zaležitvijo reke velikanske komplekse navedovinejske zemlje, ki je bila doslej sama puščava.

Pred par leti je sklenila južnoafriška vlada s Portugalsko pogodbo, s katero sme polovico vode Kunena odvesti z jezom. Ta voda bi namakala deželo Ovambov in omogočila 150.000 Ovambov, ki jim preti sedaj nevarnost, da umro lakote, življenje in jim dala priliko, da postanejo dobri kmetje.

Profesor Schwarz izjavlja, da bi se po izvedbi njegovega načrta izpremenilo 125.000 kvadratnih kilometrov tega ozemlja iz puščave v rodovitno zemljo. Razen tega bi kanalizacija vplivala tudi na podnebje v Južni Afriki. Z izvedbo Schwarzovega načrta bi bilo mogoče namakati tudi puščavo Kalahari in naseliti na novo pridobljeni rodovitni zemlji do tri milijone ljudi. S tem bi bilo naseljeno vprašanje Južne Afrike popolnoma rešeno.

Mesto, ki vre

Prebivalci Nove Zelandije stanujejo takorekoč na sodu, polnem smodnika, ki se lahko vsak hip vname in jih požene v zrak. Pod njimi namreč vre podzemna voda, ker je vsa dežela vulkanska. Mnogokrat se začne sene hiše tresti in opasno majati. Nič posebnega ni, ako tu in tam poslopje sesede in pokončje vse stanovalce pod seboj.

Vsak trenutek se lahko odpre zemlja in požre vse, kar je na njej. Neprestano uhaja iz razpoklin v zemlji smrdiv dim in se odpirajo luknje. Iz katerih derejo vroči vreli. V mestu Whakarewarewa se je nenkrat vdrl nasip in izginil v zemlji in med hišami je nastal sredi mesta najlepši termalni vrelc. Visoko nad strehe je brizgal kot roka debel curek vrele vode in vse mesto je bilo dolgo zavito v gost zveplen dim. Seveda so se prvi hip ljudje silno prestrašili, pa so kmalu pomirili, ker so na kaj takega že navajeni, seveda v nekoliko manjšem obseku. Začeli so bežati na vse strani, ker so se bali, da ne izgine celo mesto. Zato so hitro začeli kopati jarek, po katerem se je vrela voda odvajala, da ne bi napravila škode.

So pa ljudje v Novi Zelandiji tudi praktični. Kakor hitro se pojavi kje vroč vrelc, že so zraven gospodinjice, ki nastavljajo lonce in love vrele vode, da je ni treba doma kuhati. Ko zapazijo, da vrelc ostane vsaj za nekaj časa in da se ni pojavil samo za par minut, imajo hitro nalašč za to pripravljene kovinske cevi v rokah in napeljujejo vrelo vodo v kuhinjo, kjer se seveda da vedno uporabiti. Zato porabijo novozelandske gospodinjice veliko manj kuriva, ker jim gre v tem pogledu narava sama na roko. Pri nas se seveda ne bi mogli tako hitro sprijazniti z novim čudežem in bi ustanavljali komisije strokovnjakov, da prouče zadevo in preiščejo vrelc ter da potem podajo svoje mnenje. Potem roma stvar pred parlament, kjer jo premore s političnega, narodno-gospodarskega in splošno-državnega stališča nakar se votira potreben kredit za pobiranje naravnih in obče škodljivih zemeljskih sil.

V dolini Whakarewarewa je še mnogo drugih najrazličnejših vrelcev. Nekateri brizgajo vrelo vodo do sto metrov visoko in kadar piha neugoden veter, je vsa dolina z mestom vreden zavita v dušljiv dim. Drugi zopet ne streme kvišku, ampak se izlivajo v močnem curku po tleh in namakajo zemljo s svojo več ali manj zvepleno vodo. Ustanovili so celo stavbno družbo, ki zida okrog teh termalnih vrelcev posebne hišice. Zidane so tako, da jim vrela voda ne more škoditi. Strehe pa tudi stene hiš so tako narejene, da se vsaka kapljica vrelcev ujame in steka v posebne nabiralnike, ki odvajajo vrelo vodo v kuhinje. Opremljene so s posebnimi napravami, da ostane tako nabra-

na vrela voda po več ur vroča, da bi imele gospodinjice vsak hip gorko vodo zastoni na razpolago. Uporabljajo celo vroče blato, čigar naravna vročina imenično nadomešča ogenj.

× Samomor soproga ob odprtem grobu žene. V Budimpešti se je pred par dnevi odigrala pri pogrebu srce pretresujoča drama. Huzarskemu kapetanu Majthenyiu je nenadoma umrla 26letna žena, s katero je živel štiri leta v najsevernejšem zakonu. Nenadna smrt ljubljene žene je moža tako pretresla, da so se prijatelji bali, da ne pride ob pamet. Pri pogrebu se je vedel v svoji neizmerni boli tako čudno, da ga prijatelji niso niti trenutek izpustili izpred oči. Ko so položili krsto v grob, je nesrečnej ne-

Štirje tedni nevarnosti in pomanjkanja Amundsen o svojem poletu na severni tečaj.

Konec. Zakaj ni Amundsen letel dalje na severni tečaj

Do 88 stopinje 30 min. nismo videli zemlje. Od tu nas je zračni tok tako brzo zanesel proti jugu, da smo prišli do 87. stopinje 23 min. Nekaj dni smo imeli južno-vzhodni veter, ki nas je zanesel na 87. stopinjo 33 min. Že globina morja dokazuje, da ni v smeri proti severu nobene kopne zemlje. Iz izkušenj vemo, da je nemogoče najti mesto za pristanek, kjer bi točno mogli zaznamovati položaj tečaja. Nadaljevanje našega poleta bi bilo torej pomenilo samo leteti preko Severnega ledenega morja v bližini tečaja, kar pa se nam pri obstoječih nevarnostih ne bi bilo izplačalo. Smatrali smo torej kot svojo dolžnost povrniti se na Spitzberge in pri tem zavzeti vzhodno smer, kjer bi se preiskali nekatere pokrajine, ki so zaznamovane na kartah kot neodkrita. Ellsworth, Dietrichson, Omdal in Feucht so šli preiskati aparat št. 24. Ker smo spremenili svoj načrt, smo se odločili uporabljati na povratku samo eno letalo. Kljub temu pa smo hoteli obdržati oboje letal v dobrem stanju za slučaj, da bi se eno pri startu pokvarilo.

Dne 30. maja sta prinesla Dietrichson in Omdal živila in posodo za bencin z letala št. 24. Led se je sedaj popolnoma vidno premikal. Čakali smo, da se kanal v ledu odpre, da bi startali z vode preko ledene plasti, ki je bila sedaj 6 do 7 palcev debela. Bili smo prepričani, da je led zadosti zamrznjen, da more nositi aeroplan. Larsen in Dietrichson sta zaznamovala prostor za start. Pričeli smo odstranjevati led, kar je zelo naporno delo. Poševna ravnina, ki smo jo izrezali za slučaj, da bi led zopet zamrznil skupaj, je bila 2. junija gotova. Bila pa ni v najboljšem stanju, ker se je led radi miliga vremena začel drobiti. Naš prvi poskus se je izjalovil. Led se je pod letalom zdrobil. To noč smo preživeli na vodi.

Resen položaj

V svojem dnevniku imam zaznamovano: «Položaj je zelo resen.» Z nočne straže je bil Riiser Larsen poklican ob 1. jutraj. Prišel je na led in takoj prišel nazaj, ko je slišal, kako je aeroplan škripal kot ladja. Izgledalo je, da gre ploščevina narazen. Prepričani smo bili, da izgubimo aparat. Ellsworth, Dietrichson, Feucht in jaz smo prenesli živila in opravo na led, medtem ko sta Riiser Larsen in Omdal vtrajno sekala led na mestu, kjer je bil pritisk najhujši. Po par minutah se jima je posrečilo prepričiti pritisk. Zbrali smo vse svoje sile, da obrnemo aeroplan od mesta pritiska in ga zavarujeemo za slučaj, da bi se pritisk ponovil.

Dne 3. junija smo poskušali pripraviti nov prostor za start, nismo pa imeli dovolj močnega vetra, da bi startali na kratki progi. Na tem mestu smo se bali ostati in poskušali smo doseči točko, kjer je bil «24», ker se je tam led manj intenzivno premikal. Tamkaj je bila tudi odprta voda, ki bi se lahko porabila kot podaljšek 200 m dolgega pota. Larsen je vodil letalo previdno naprej, da bi dosegel varnejše mesto, doletela pa ga je na nekem ozkem prehodu nesreča. Novi led je tako zelo pritiskal, da ga je potiskalo že na aparat. Larsen je poskušal povečati brzino, kajti treba je bilo priti na vsak način skozi. Nenaodoma je aeroplan obstal in dvignil zadnji konec. Led ni mogel vzdržati teže in se je strnil nad nosom aeroplana.

Skočili smo iz njega in nadaljevali s sekanjem ledu. Šlo je sedaj za življenje. Po več sunkih je bila pot prosta. Poskušali smo zavzeti drugo smer, toda led je bil preveč krhek. Z največjim upanjem smo pričeli z delom, da povečamo prej omenjeno ravnino. Delo je bilo strašno, ker je bilo na razdalji 300 m pokrito vse z zamrznjenimi ledenimi ploščami.

Pričeli smo delo ob 2. jutraj in ga nadaljevali do noči. Končno je bila cesta gotova. Ves čas smo morali držati aeroplan z nosom proti ledu. Meter za metrom se je koplil led pod letalom. Mi smo ga sekali in ga razgrinjali, ker smo se bali, da se ne dvigne večja ledena plošča pod letalom. Končno stoji «25» visoko na ledenem griču. Oddahnili smo se. Toda glavna masa ledu je samo 10 m oddaljena. Takol za aparatom se je dvigala ogromna ledena stena. V isti noči je aparat «24» mnogo trpel, ker nismo mogli odstraniti vsega ledu ob obeh straneh.

namoda potegnil iz žepa revolver in si posnel, predno so mogli prijatelji kaj storiti, kroglo v srce z vzklikom: «Elvira, sledim ti, pričakuj me!» V mlaki krvi se je sesedel mož ob odprtem grobu žene in izdihnil. Pogrebci so se ob tem strašnem prizoru tako razburili, da je več žensk omedlelo.

× Novo sredstvo proti sifilisu. Profesor Roux je sporečil francoski akademiji znanosti, da se je posrečilo najti njegovemu tovarišu Lavaditu po dolgih poskusih novo sredstvo proti sifilisu.

× Boljševiški «proletarci». Te dni so bili odstavljeni razni uredniki «Izvestije», med njimi tudi Steklov. Dolže jih, da so živeli na način, ki se nikakor ne strinja s komunističnim naziranjem. Steklovovo mesto zavzame znani narodni gospodar profesor Zvorzov.

× Berlinske šole. Štirimilijonsko mesto Berlin ima razen univerze in drugih visokih šol 585 ljudskih in meščanskih šol s 7975 razredi, 14.400 učnimi močmi in 275.000

učenci. Od tega števila ima samo središče mesta (Stari Berlin) okrog 300 šol. Tudi število višjih zavodov je precejšnje. Berlin ima namreč 39 gimnazij, 24 realnih gimnazij, 18 višjih realk, 48 realk in 93 licejev ter drugih strokovnih šol. Je pa v Berlinu še polno zasebnih učnih zavodov, ki so na stopnji srednjih šol. Povprečno odpade na razred v višjih šolah 38, na srednjih 34 in ljudskih šolah 35 dijakov.

× Težak davok. Vse tatvine in poveljevanja, ki so bila izvršena tekom leta 1924, v Zedinjenih državah, presegajo horrendo vsoto 3 milijarde dolarjev. Tako poroča Udrženje ameriških bankirjev v newyorškem «Police Magazine». Če to vsoto sorazmerno razdelimo med ameriško prebivalstvo, vstevši žene, starce in otroke, dobimo 25 dolarjev na vsako glavo. Za toliko je bil torej pretečeno leto vsak ameriški državljan povprečno oškodovan vsled tatvin in poveljev. Največ so bile prizadete banke.

Tudi 5. junija smo še nadaljevali z delom. Sklenili smo delati do 15. junija. Tega dne se moramo odločiti, ali pustimo aparat «25», kjer je in odidemo peš na rt Kolumbijo ali pa ostanemo tu, ker bi bilo še vedno mogoče, da uporabimo ledeni kanal, predno zaloge popolnoma ne poidejo.

Zopetno skrčenje hrane

Porcija keksov se je znižala na tri komade za osebo. Porcija kakava je znašala sedaj samo čajno žličko mlečnega prahu «Millico» za osebo, ki služi kot nadomestilo, nadalje 10 tablet sladnega mleka, ki je izborno okrepilno sredstvo. Naše razpoloženje je bilo izvrstno. Prepevamo in se šalimo med delom. Dne 5. junija napravita Riiser Larsen in Dietrichson izlet s smučmi, da bi poiskala večjo ploščo, kjer bi mogli pripraviti prostor za polet.

Bilo bi nespametno boriti se še nadalje z ledom pri kanalu. Komaj se ganemo, že se zopet združijo. Nahajamo se neprestano v megli, tako da zelo težko najdemo drug drugega. Ako zaleteta Larsen in Dietrichson do kake ledene razpoke, se takoj vrmeta, da ne bi zablodila. Naletela sta na velikansko ledeno ploščo haš v trenutku, ko je posiljal solnce skozi meglo in na enem koncu plošče se jima je prikazala 600 m dolga cesta, toda takoj je bilo zopet vse v megli. V kratkem sta nam sporočila svoje odkritje. Premišljevali smo, kako bi najlažje spravili «25» na ono mesto. Razdalja je znašala 800 m. Potrebovali bi dva dni za prenos letala. Dne 6. junija se obnovijo naše nade, ker se nam je končno posrečilo prenesti aparat na ravnino. Ko pa se vrnemo zvečer, se je led že zopet pričel strnjevati.

V boju s trdim ledom

Nimamo več časa, da bi jedli, ker pritiska led vedno bolj proti nosu letala. Pognali smo motor in letalo se je pričelo premikati. Končno se je posrečilo: «25» stoji ravno pred zaletom, ki še ni popolnoma gotov. Zahvalimo Boga za našo srečno rešitev. Ko se kmalu nato povrnemo na cesto, da jo dokončamo, opazimo, da nam jo je zopet pokvaril trdi led. Končno smo nekaj zaužili. Ker pa se je led zopet premikal proti «25», dokončamo hitro zalet, spravimo «25» v poln tek in ga dobimo tako na varno mesto na veliki plošči. Radi težkega dela, ki je bilo še pred nami, dobimo vsak mož 80 gramov remicamca se posebej k redni hrani.

Dne 7. junija izrežemo pot skozi 12 čevljev debelo ledeno steno in napravimo most preko razpoke v ledu. Letalo smo nato zavlekli do prihodnje ledene plošče. Bila je to razburljiva vožnja, ker smo morali s polno hitrostjo preko mostu, ki ni bil baš najtrdnjši. Na drugi strani mostu je bila ravnina. Ni pa bilo prostora za krila letala in nismo imeli več poguma, da bi izsekali toliko ledu, kot je bilo neobhodno potrebno. K sreči je prišel «25» ravno skozi odprtino, kjer je bil most. Napravili smo drug most do naslednje plošče, ki nosi težo, ker sloni na ledenem griču.

Dne 8. junija poskusimo startati. Toda sneg je po južnovzhodnem vetru moker in se sprilemije. Odložimo se, napravimo cesto 12 m široko in 600 m dolgo, da dobimo pod aeroplan gladek led. Ker izgleda, da se odpira v bližini plošče nov kanal, v noči stalno strajžimo, da bi se ob prvi priliki s teza mesta odstranili. Končno pa odkrijemo, da obstoji plošča iz mnogih malih plošč, ki so zamrznile skupaj in da radi tega ne pride v poštev za start. Zato teptamo po ledu, da bi ga utrdili. Med tem poslom opazimo dvoje proti severozapadu leteljih gosi in polarnega galeba. To je bilo 11., 12. in 13. junija.

15. junija smo dokončali 500 m, ko je voda iz neke razpoke preplavila tretjo cesto. Poskušali smo startati, toda brzina je bila premajhna. Nato smo vrgli raz krov vse, kar smo mogli pogrešati. Pometali smo fotografske aparate, obleke, puške, smuči, del zaloge in zložitveni čoln. Obdržali smo le eno puško za šibice, da bi z njo lahko strfali ptice na Spitzbergh. Tako smo zmanjšali obtežitev na 1900 kg. Poskusili smo nov start, kajti pri prvem je bil veter preneznaten z ozirom na stanje ceste.

Končno v zraku

15. junij je bil dan usodne odločitve. Temperatura je padla na 3 stopinje

Cezija in lahek veter iz jugovzhoda je poživil upanje. Zavzeli smo mesto in zakurili motorje. Čez pol ure smo odprli ventil, kar smo smatrali kot najvažnejši trenutek. Polagoma se je premikal aeroplan naprej. Pomisliti je treba na to, da se je ledena plošča lahko vsak trenutek prelomila. Aparat je bil poslužen krmilu. Tako se je pilot lahko ogibal ovir na plošči. Prevzili smo že 100, 200, 300 metrov daleč in smo se bližali že koncu poti, sicer ne s polno brzino, toda dovolj hitro, da pridemo lahko preko dva metra širokega kanala v ledu. Zadnji skok napravimo šele z naslednje plošče. Končno v zraku! Ne morete si predstavljati naših občutkov, kajti tako smo zaužili motorjem, da smo se videli že doma.

Dietrichson je naravnal letalo v smeri proti ožini Henlopen. Imeli smo veter z jugovzhoda, obilo mekle, tako, da smo bili spočetka prisiljeni dvigniti se 100 m visoko. Tako smo prišli nad meglo in smo uporabljali solne komase, Dietrichson je kolikor mogoče opazoval, da bi zboljšal smer, pri čemer je dajal Larsenu signale. Bili smo sedaj v višini 100 m in smo končno prišli iz megle. Motorji so delali izvrstno. Nehali smo štediti ter se vrgli na čokoladne kekse.

Imamo li dovolj bencina? Vzeli smo ga namreč kolikor mogoče malo, saj smo da ne bi bilo letalo preveč obteženo. Omdal je nadziral zalogo. Dietrichson za pazil na uporabo. Zdelo se nam je že popolnoma gotovo, da dosežemo cilj. Po 81 stopinji 33 min. pridemo zopet v meglo. Bližamo se kopnemu in se zato ne dvignemo, ker bi bili lahko prisiljeni, pristati na neznanem kraju in bi nam lahko bencin pošel.

Zato je približal Riiser Larsen letalo skozi meglo k zemlji, ker je bil zrak še vedno dovolj prozoren, da smo lahko opazovali in da bi lahko obrnili, ako bi bilo treba pristati. Megla se je pričela polagoma zgoščati. Leteli smo precej časa 5 do 10 m visoko skozi gosto, težko meglo. Potem smo vzeli večjo brzino in se dvignili višje, v daljavi pa smo zagledali višine Spitzbergov.

Polarna vožnja končana

Naša polarna vožnja je končana in veter postaja močnejši. Iz ožine Henlopen nam veje nasproti močan veter, ki povzroča na morju visoke valove. Usmerili smo letalo proti Severnemu rtu, da bi prišli čim prej na zemljo. Med drugim delom poleta je opazil Larsen, da se krmilo ravnotežja čimdalje težje uporablja. Pri visokih valovih bi bilo nevarno pristati na morje. Ostali smo zato kolikor mogoče dolgo v zraku. Feucht in Omdal sta poskušala izslediti napako v krmilu in popraviti škodo, dokler smo bili visoko v zraku. Nekaj časa se je Larsen posluževal vodilnega krmila, postalo pa je tako viharno, da nismo leteli dalje. Zato smo se spustili. Pet se nas je vsedlo v obednico, da bi bil nos letala čimblj molel iz morja. Ko smo se 30 minut dolgo vozili na visokih valovih, kar je bilo zelo moker doživljaj za pilota, smo prišli na zahodni obali Severnega rta na kopno. Imeli smo še 100 litrov bencina na krovu, ki bi nas lahko v normalnih razmerah ponesel v raziskovalno pokrajino ladje «Hobby».

Ne morem popisati občutkov, ki sem jih imel, ko smo končno zopet imeli trdno zemljo pod nogami. Mislim, da smo se zahvalili Bogu za pomoč, ki nam jo je izkazoval v našem štiritedenskem boju za življenje. Odkar smo pojedli za zajutrek čašo kakava in tri kekse, nismo ničesar zaužili razen dveh koščkov slanice. Zato smo nujno potrebovali okrepila in zakurili smo si svojo pečico.

Ladjo vidim!

Nenadoma je zaklical nekdo: «Ladjo vidim!» Bila je resnica. Zagledali smo malega lovca tulnjev. Planili smo vsi na krov letala ter odhiteli na morje. Bila je ladja «Joelvis» iz Balsfjorda s kapitanom Nielsom Wollanom. Pristrčno so nas pozdravili in sijano postrežili. Ob 1. popoldne dne 19. junija smo dospeli v Kingsbay, kjer smo našli ladji «Heimdal» in «Hobby» ter dve letali. Doživeli smo pristrčen sprejem, nakar so nas odvedli k gostoljubnemu g. Knudsenu, voditelju premogokopne družbe v Kingsbayu.

Podpis: Amundsen

Gospodarstvo

K novi carinski tarifi

Povodom uveljavljanja nove carinske tarife smo dobili od Trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo naslednji dopis:

«Nova carinska tarifa, ki je stopila 20. junija v veljavo, pomeni v splošnem odločen pozitivni korak vlade za zaščito domačega dela in produkcije. Potreba izdavanja novega carinsko-tarifnega zakona datira že iz leta 1923, in je naša domača produkcija zaradi skoro dveletne zakasnitve in borbe za carinsko tarifo pretrpela znatne škode. Akutna pa je postala zaščita domače industrije in produkcije radi naglega porasta dinarja od lanske jeseni. Obenem je bilo treba, da dobimo za niz trgovinskih pogodb, katerih sklopanje je v interesu našega eksporta nujno, primerno bazo, ki nam bo omogočala skleniti ugodne tarifne pogodbe z državami, s katerimi smo v tesnih trgovinskih stikih, da osiguramo našemu izvozu poljedelskih predmetov in industrijskih produktov pristan na inozemska tržišča ter da utrdimo naše trgovinske zveze z inozemstvom.

Kritičen položaj naše industrije je bil motoren, ker ji poprejšnja carina niti ni ščitila domačih tržišč pred inozemskim dumpingom, ki se je v vedno intenzivnejši meri pojavljala na vseh naših tržiščih in ki je mlajši domači industriji spričo še neresenega tarifnega in davčnega vprašanja skoro onemogočala konkurenco. Zaščita je bila potrebna torej s čisto ekonomskih razlogov povečanja domače produkcije in racionalnejšega izkoriščanja domačih sirovin in pridelkov kakor tudi iz socijalnega stališča, ker je nezaposlenost zaradi stagnacije zavzemala vedno večji razmah. Novo tarifo je smatrali za kompromis raznih pizirov in interesov, katere je bilo treba upoštevati pri njeni sestavi posebno glede osiguranja konzumenta s ceneno prehrano. Dokaz temu je, da po sklepu ministrskega sveta ni stopila v veljavo v tarifi predvidena carina za uvoz žitaric, zelenjave in povrtnine ter masti in kurjave. S to naredbo v prilog konzumentov pa je prizadela tudi naša mlinska industrija posebno v Sloveniji, ki kljub trajnemu prizadevanju poklicanih faktorjev ni dosegla nikake zaščite napram inozemskim mlinom. Ta ukrep je samo začasna rešitev, da je upati, da v kar najbližjem času doseže tudi ta važna stroka naše domače produkcije svojo zaščito, to tembolj, ker se nadejamo najboljše letine.

V splošnem pozdravljajo gospodarski krogi odločen korak vlade, da dobi naše gospodarstvo, ki težko trpi pod dosedanjim stagnacijo, določeno smer v gospodarski politiki in izražajo željo, da se čim prej doseže tudi izenačenje davčnih bremen in ureditev železniškotarifnih vprašanj ter se s tem omogoči nadaljnje delo za konsolidacijo našega gospodarstva.

II. mednarodna razstava avtomobilov v Zagrebu

Koncem poletja t. l. in sicer od 8. do 30. septembra (baš po zaključku Ljubljanske velikega sejma) bo priredil Zagrebški zbor v svojih prostorih II. veliko avtomobilsko razstavo. Poleg te razstave bo sta prireditelj istočasno lovski in sportna razstava, kar bo skupno predstavljalo zanimivo skupino.

Poleg avtomobilov se bodo razstavili tudi ostala motorna vozila, kakor motorna dvokolesa, plugi in drugo ter seveda tudi potrebščine za ta vozila. Avtomobilska razstava bo namreč postavljena v velikih razstavnih dvoranah levj od vhoda v sejmске prostore.

Za razstavo se že sedaj zanimajo mnoge znane tvornice motornih vozil Evrope in Amerike, ki bodo razstavile najnovije tipe svojih fabrikatov, kajti znano je, da se tehnika motornih vozil še danes neprestano razvija in z veliko brzino izpopolnjuje.

Posetniki razstave bodo imeli najlepšo priliko za pregled raznih mark in tipov motornih vozil ter bodo mogli tako tudi pri merljati cene.

Najemina za razstavilce znaša 50 Din za kvadratni meter v razstavnih dvoranah in 25 Din pod vednim nebom. Za prevoz razstavnih predmetov in za vožnjo posetnikov je generalna direkcija državnih železnic dovolila 50-odstotni popust na vse vseh razen brzega nočnega vlaka Zagreb-Belgrad ter Simplon Orient Expressa.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (24. t. m.) Turščica: baška 10 vagonov 177,5; baška, ladja Donava, 30 vagonov 185; baška in 3 vagoni 180. Tendence nespremenjena. **Živinski sejem v Mariboru** (23. junija.) Dogov 18 konj, 9 bikov, 169 volov, 357 krav, 13 telet, skupaj 566 komadov. Cene za kg žive teže: debeli voli 8,50 — 9,50, poldebeli 7,50 — 8,50, plemenski voli 6,75 do 7,50, bikji za klanje 6,50 — 9, glavne krave 7 — 8,50, plemenske krave 6 — 6,75, krave za klobasenje 3 — 4,50, molzne in breje krave 6 — 7,50, mlada živina 6,50 do 8, teleta 9,75 Din. Prodanih je bilo 285 komadov; od teh 106 za inozemstvo. Mesne cene: govedina 15 — 20, teletina 15 — 22,50, svinjina 15 — 30 Din. Kupčija živih.

Zagrebski tedenski sejem (24. t. m.) Dogov ni bil obilen. Zlasti malo je bilo konj in svinj. Krme je bilo na sejmu precej. Promet je bil dosti živahen, ker so domači kupci mnogo povpraševali. Tudi za izvoz so bile kupljene večje partije goveje živine. Računa se, da je bilo za Italijo in Avstrijo kupljenih 500—600 komadov telet. Tudi domači

kupci so močneje nakopovali teleta, tako jim je cena poskočila za 1.—1,50 Din pri kg. Cene volov I. so nespremenjene, dočim so II. in III. padle za pol dinarja. Volov I. je bilo kupljenih okrog 2 vagona za Trst. Cene za kg žive teže: voli: I. 10—11, II. 7,50—8,50, III. 6—7, krave domače I. 8—9,50, II. 6—7, III. 4—5, mlada živina 10,50—11,50, teleta 8—12 (zaklana 11,50—15), svinje: domače mesnate 11,50—13, (zaklana 14—15, sremске zaklana 18—19), prasi do 1 leta 11—12,50, nad 1 letom 12—13 Din. Konji: tovarni težki 4000—6000, lahki 3000—5000, kmečki težki 3000—4500, lahki 2500—4000 Din komad. Krma: seno I. 80—100, II. 75—80, lucerna 100—115, slama 70—100 Din za mto.

Dunajska borza za kmetijske produkte (23. junija.) Zaradi nadaljnje oslabitve na ameriških borzah (turščica je padla za 3,75, drugi predmeti pa povprečno za 2 centa) se je povečalo na dunajskem tržišču mrtvilo. Kupci so zelo rezervirani. Cene nagibajo k padanju. V pšenici ni bilo skoro nikake kupčije. Ponudbe prekomorske pšenice so nizje. Turščica je v poznejših dobavnih terminih dalje oslabela, dočim je bilo promptno blago iskano in v ceni odpornejše. Notirajo vključno blagovnoprometni davki brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica: domača 51,50 — 52,50, madžarska s Poljska 54,50 — 52,20, Rosafé 52 — 52,50; oves: severnoameriški 41,50 — 42,50; stisnjeno seno: avstrilsko, posladko 11 — 12, sladko 14 — 14,50.

Dunajski svinjski sejem (23. t. m.) Dogov 15.551 komadov. Od teh je bilo: domačih 13 madžarskih 590, jugoslovanskih 160, poljskih 11.897 in rumunskih 2891. Zaradi nekoliko manjšega dogona in ker se mora kriti 8 dnevna potreba so cene napram prošlemu tednu poskočile povprečno za 10 grošev pri kg. Notirajo za kg žive teže: debele svinje 1,225—2,25 (izjemno 2,40), srednjetežke 3,20 — 3,30, kmečke svinje 2,20—2,35, stare 2—2,20, mesne 2—2,45 (2,50) šilinga.

V. Ljubljanski veliki sejem. Letošnja prireditelj bo v dnevi 29. avgusta do 8. septembra. Za naš velesejem, ki je kot dobro organiziran znan tudi v inozemstvu, vlada veliko zanimanje v vsej državi. Prijave naših industrijcev, obrtnikov in trgovcev k udeležbi se zaključujejo, zamudniki imajo čas še do 1. julija. Pripravlja se že vse, da se opozorijo tujci na prireditelj in za počela se je obširna reklama ter propagandna za privabljen kupcev. Nameravani so skupni poseti (posebni vlaki) iz Sarajeva, Skoplja, Velikega Bečkereka, Novega Sada. Številni obiski se pričakuje iz Zagreba, Beograda in južnih krajev naše države. Po teh informacijah se sklepa, da pride v jeseni 50.000 do 60.000 tujcev v Ljubljano. Ljubljanski velesejem bo letos najskrbnejše organiziran.

Carinjenje blaga, dosepelega do dne 19. junija. Vse blago, ki je iz inozemstva prešlo mejo do 19. junija dopoldne, se sme po rešenju finančnega ministra cariniti po starih carinskih postavkah, čeprav je stopila v veljavo nova carinska tarifa z novimi postavkami. Če pa izvoznik želi, da se mu to blago carini po novi tarifi, mu carinska oblastva morajo ugoditi.

Pred zaključitvijo dela na progi Niš-Prokuplje. Po obvestilu prometnega ministrstva se dela na progi Niš - Prokuplje bližajo koncu.

Nezaposlenost v Beogradu. Pri državni borzi dela v Beogradu je bilo v času od 7. do 15. junija javljenih 52 prostih mest, dočim je število nezaposlenih znašalo 421.

Uvoz češkoslovaškega samotnega blaga v Jugoslavijo. Časopisje poroča, da so češkoslovaška kaolinska in samotna podjetja prejela velika naročila iz Jugoslavije.

Izdajanje kovanih šilingov v Avstriji. Kovanje šilingov je v Avstriji že tako napredovalo, da pridejo v kratkem novci po en šiling v promet. Količina kovanih šilingov je tako velika, da bo potreba po drobižu popolnoma krita in bo približno odgovarjala predvojnemu razmeram. S kovanjem polovčnih šilingov se prične kasneje. Te dni je prišla v promet nova količina novčanice po 5 šilingov, tekom prihodnjih dni pa pride v obtoč množina bankovcev po 20 šilingov.

Reškim trgovskim in industrijskim krogom je dovolil italijanski finančni minister kredit v znesku 25 milijonov lir. Obrestna mera je zelo nizka. Denar bo izplačal Banco d'Italia s 1. julijem.

Carine prost uvoz plemenske živine v Madžarsko. Iz Budimpešte poročajo: Madžarsko trgovsko ministrstvo je na številne prošnje agrarnih krogov dovolilo carine prost uvoz plemenske živine, da bi se tako osvežilo stanje živine v Madžarski.

Padanje sladkorih cen na svetovnem tržišču. Zadnja borzna poročila iz New Yorka in Londona beležijo znatno nižje tečaje, kar je v glavnem posledica ogromne kubanske sladkorne produkcije.

Ratifikacija nemško-španske trgovinske pogodbe. Ratifikacijski listini nemško-španske trgovinske pogodbe sta bili 21. t. m. izmenjeni v Madridu.

Ogromna produkcija sladkorja na Kubi Čeprav na Kubi še vedno obratuje 31 sladkornih central (napram 13 v enakem času lanskega leta) je vendar dosežena produkcija strovega sladkorja narasla že na okrog 97,54 milijona centov (napram 79,08 milijona centov v enakem času lanskega leta). Nedvomno je torej, da bo celokupna produkcija celo prekoračila cenitev 100 milijonov centov.

Produkcija bombaža na svetu se ceni za leto 1924—25. na 25,540.000 bal po 478 čistih funtov napram 19,520.000 v letu 1923—24. In 19,170.000 v letu 1922—23. Površina zemlji, kjer se prideluje bombaž, znaša 400.000 hektarjev, kar pomeni, da bo celotna svetovna proizvodnja 79.500.000 funtov na

pram 71.200.000 leta 1923—24. In 65.300.000 leta 1922—23. Za leto 1925—26. se predvideva povečanje žetve v angleško - egiptanski Sudan, ker je izvedeno namakanje Festrana in je obdelana vsa Kassaia. V teh dveh okrožjih se bo nasadilo z bombažem 109.000 jutov, dočim je bilo lani posajenih samo 35.000.

Borze

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) **Vrednote:** 7% posojilo 62,25 — 0, Vojna škoda 220—0, Celjska posojilnica 220—205, Ljubljanska kreditna 220—263, Merkantilna (102), Praštediona 870—805, Kreditni zavod 175—185, Strojne 0—135, Trbovlje 320—332, Vevče 100—110, Stavbna družba 265—280, 4 1/2% zastavni listi Kranjske deželne banke 20—0, 4 1/2% kom. zadolž. Kranjske dež. banke 20—0. **Blago:** les: deske pod mero, od 1 m napr., fco meja 2 vagona (480); letve, 25,50 mm, smreke, fco nakl. postaja 490—500; hrastove vozovne deščice, 43 mm — 2,65, 53 mm — 2,85, fco meja 1360—0; bukova drva, 1 m dolžine, suha, fco nakladna postaja 0—20; poljski pridelki: pšenica Rosafé, fco Postojna trans. 375—410; fižol, prepelčar, orig., fco Ljubljana 250—0, ječmen, srbski 60 kg fco Ljubljana 0—325; turščica slavonska, par Vinkovci 0—195.

ZAGREB. Na efektivnem tržišču položaj nespremenjen. Jugo in Eksploatacija sta oslabei, dočim je Eskomptna tekom sestanka nekoliko poskočila. Voja škoda se je trgovala za junij po 218—219. Za julij se je iskala po 219, a ponujala po 221. Za december se je trgovala po 225. Promptna je bila zaključena po 218. — Devizno tržišče v soglasju prilicno s stabilnostjo dinarja v Curihu ni pokazovalo večjih sprememb in so bili začetni sklepni tečaj napravljeni v glavnem na večerajšnji višini. Tekom sestanka so posamezne devize tudi padle. Blaga je bilo prilicno, a tudi Narodna banka je ponujala blago v posameznih čekih. Promet običajen. — Notirale so devize: Dunaj 811,5—823,5 Berlin 1376,5—1391,5, Italija izplačilo 214,25—217,25, ček 214—217, London ček 280,7—283,7, New York ček 57,64—58,44, Pariz 271,25—276,25, Praga 171,15—173,55, Švica 1124—1134; valute: dolar 56,95—57,75, nemške marke 1372,5—1387,5, lire 217,5—220,5; efekti: bančni: Litorale 0—58, Trgo 7—9, Eskomptna 103—103,5 Poljodjelska 0—17, Kreditna Zagreb 104—106, Hipo 56—56,5, Jugo 98—100, Ljubljanska kreditna 256—260, Obrtna 57—0, Praštediona 800—805, Etno 0—195, Slavonska 67,5—70, Srpska 130—131, Narodna 3350—0 Industrijski: Eksploatacija 28—29, Drava 130—135, Goranin 0—35, Sečerana 500—525, Isis 59—63, Narodna žumska 10—15, Nihag 38—40, Guimann 0—350, Slaveks 0—160, Slavonija 39—40, Trbovlje 320—350, Vagon Osljek 87,5—0, Vevče 100—0, Danica 0—72; državni papirji: 7% posojila 62—64, agrarne 34—0, Voja škoda 218.

BEograd. Danes so bile vse devize čvrsteje razen Pariza in Italije. Narodna banka je intervenirala, ker je bila ponudba s strani privatnih bank minimálna. Zaključki so bili nad pariteto na bazi 8,86 za Beograd v Curihu. — Notirale so devize: Amsterdam 2335—2338, Dunaj 818—819, Berlin 1381—1384, Italija 215—215,75, London 282—282,25, New York 58,05—58,1, Pariz 271—272, Praga 172—172,25, Švica 1126—1127.

DUNAJ. Beograd 12,2475 — 12,2875, Berlin 168,77 — 169,37, Budimpešta 99,40 do 99,80, Bukarešta 3,2525 — 3,2725, Milan 26,24 — 26,36, New York 709,35 — 711,85, Pariz 33,09 — 33,25, Praga 21,0225—21,1025, Varšava 136,05 — 136,55, Sofija 5,08 — 5,12, Curih 137,75 — 138,25; dinarji 12,19 do 12,25, dolarji 706,20 — 710,20.

CURIH. Beograd 8,925, New York 515, London 25,035, Pariz 24,02, Milan 19,05, Praga 15,25, Budimpešta 0,007250, Bukarešta 2,375, Sofija 3,75, Dunaj 72,55.

PRAGA. Beograd 58,50, Dunaj 47,75, Berlin 80,450, Rim 125,125, Pariz 158, London 164,10, New York 33,75, Curih 656,50.

BERLIN. Beograd 7,205, Dunaj 59,057, Milan 15,52, Pariz 12,433, Pariz 19,53, London 20,386, New York 4,195, Curih 81,45.

LONDON (ob 10,25). Beograd 281, Italija 131,37 in pol, New York 486,06, Švica 25,03.

Sokol

Propagandni izleti novomeškega Sokola

Sokolsko društvo v Novem mestu je sklenilo prirediti v letošnjem poletju več propagandnih izletov v nekatere naše kraje na Dolenjskem, kjer še ne obstojajo sokolska društva, kjer bi pa bilo nujno potrebno, da se poseje seme sokolske ideje. Prvi tak izlet je napravilo v nedeljo 14. junija v Radobu pri Rožnem dolu. Tu se nahaja gozdni urad in tvornica furnirjev, v kateri je zaposlenih mnogo delavcev, ki stanujejo v svojih hišicah okrog tovarne. Ravnatelj tvornice br. Ježič, šumarnika gozdnega urada brata Blaža in knjigovodja br. Čavlovčič, sami izkušeni sokolski delavci, so dali pobudo za ta izlet in z vsi bratsko ljubeznijo pripravili s starostno novomeškega Sokola br. Kalčičem vse potrebno za naš prihod in bivanje v tem divnem kraju sredi obširnih gozdov lepe Dolenjske. Dali so nam na razpolago tovarniški vlak, ki je prispilal z naš 200 novomeških Sokolov in Sokolicami v kroju in v civilu in z godbo obrtnega društva v nedeljo popoldne iz Rožnega doma v Radobu, ki je prvič videla rdečo sokolsko srjajo. Vršila se je na travniku pred delavskimi hišicami telovadba članov, članic in ženskega naraščaja v prostih vajah, na koncu pa je nastopila vzorna vrsta članov novomeškega Sokola pod vodstvom br. Leon Stuklja na drogu. Pred telovadnim na-

stopom nas je pozdravil v iskrenih besedah br. Ježič, na kar je očrtal župni starosta br. dr. Vasič v daljšem nagovoru sokolski program in pokazal, kako neutemeljeni so očitki naših nasprotnikov, češ, da je Sokolstvo kapitalistična organizacija, kjer ni prostora za našega narodnega delavca. Pazno so sledili tovarniški delavci, ki so se zbrali na telovadnem prostoru, izvajanjem govornika, in ko so pozneje videli še strumen in disciplinaren nastop naših telovadcev in telovadk, jim je bilo brati iz oči, kako jih je razvel naš prihod, telovadni nastop ter iskrene besede govornika, izrečene predvsem njim, ki si s trdim delom dan za danom služijo svoj kruh in katerim še ni dana prilika v prostih urah najti v bratskem krogu duševnega in telesnega razvedrila.

Po ogledu tovarne se je razvila v gozdu poleg tovarne, kjer so domačini uredili vseljeni prostor, prav prijetna zabava in da leč naokrog po gozdu so odmevali zvoki godbe pridnih naših obrtnikov iz Novega mesta. Sredi najlepšega razpoloženja nas je prekinil pisk »Matilde«, kakor imenujejo delavci lokomotivno tovarniškega vlaka, ki nas je pozval k odhodu. Z željo, da ostane domačinom in nam ta prireditelj v Radobi v najlepšem spominu in da si napravijo »Sokol«, ko bodo za to podani vsi predpogoji, kmalu tudi tukaj svoje gnezdo, smo oddrli proti Rožnem dolu, odkoder nas je naš poseben vlak pripeljal nazaj v dolenjsko metropolo. — Dr. M.

Sokol Gradec (Bela Krajina). Tufaljske telovadno društvo Sokol priredi dne 28. avgusta proslavo 15-letnice svojega obstoja. Ker namerava društvo proslaviti 15-letnico v večjem obsegu, prošimo vsa sosledna društva, naj omogočijo svoje prireditve za ta dan in se udeležijo v čim večjem številu proslave ter s tem pokažejo svojo bratsko naklonjenost. Zdravo! — Odbor.

Tržiški Sokol proslavi Vidovdan dne 28. junija s pešizletom k Sv. Anji pod Ljubljano v zvezi z izbranim telovadnim nastopom članov, članic, naraščaja in dece na vrtu br. Ankele ob 3. uri popoldne. Po telovadbi ljudska veselica. Na programu so tudi različne otroške igre. Ob tej priliki pogosti društvo ves naraščaj. Za najboljšo potrebo pri ljudski veselici jamči priznana turistična gostilna »Pri Žnidarju«. Iz prijaznosti sodeluje priznani orkester »Kerne« in izborni tržiški - donavski kvartet!

Sport

Službene objave LLAP.

LLAP. razpisuje za 1. VII. točno ob 15,30 na igrišču S. K. Ilirija izbirni damski lahko-atletski miting za sestavo reprezentance za damski lahko-atletski miting CSR: Jugoslavija, dne 11. in 12. julija v Ljubljani.

Prijave brez prijavnine je nasloviti do incl. 29. t. m. ob 12. uri na S. Sancin, Ljubljana, Erjavčeva 24. Naknadne prijave se sprejemajo do 1. julija ob 15. uri na igrišču S. K. Ilirija. Tekmovanje se vrši po obtem tekmovalnem pravilniku ILASA. Tekalščice je iz leša, dolgo 382 m in ima dva zavoja.

Spored tekmovalni je sledeč: 1. Predteki 100 m; 2. Skok v dalj z zaletom; 3. Met krogel; 4. Finale 100 m; 5. Met diska; 6. Skok v višino z zaletom; 7. Stafeta 4 x 60 m.

Juryja je sestavljena nastopno: Vrhovni sod: Gorec, Vodišek, geom. Černe, Sancin D. in S. Starter: D. Sancin. Časomerilci in sodniki na cilju: Gorec, Vodišek, geom. Černe, Slamič in Sancin S. Sodniki na progi: Podpac, Rybat, Jernejčič, Baltasar, Podboj. Reditelj starta: Ludvik F. Zapisnikar: Gregorič. Delegati LLAP: gg. Slamič in Podboj.

Sestanek juryje ob 14,30 na igrišču S. K. Ilirija. Predsednik.

Službene objave LNP. Z ozirom na predstoječo medmestno tekmo Ljubljana - Gradec se pozivajo v smislu sklepa u. o. z dne 17. t. m. klubi Ilirija, Jadran, Hermes in Primorje, da stavijo podsaveznemu kapetanu na razpolago sledeče igrače: S. K. Ilirija celo I. moštvo, S. K. Jadran: Vidmar, Pečnik, Martinak, Jamnik; S. K. Hermes: Pleš I., Pleš II.; S. K. Primorje: Slamič H., Erman II., ki imajo prvi trening v petek, 26. t. m. ob pol 19. uri na prostoru Ilirije.

Razen tega igra sledeče moštvo v četrtek, dne 25. junija ob 18. uri na prostoru S. K. Ilirije trening tekmo s S. K. Hermesom: Miklavčič-Pogačar, Beltram-Dekleva, Zupančič II., Lado-Poduje, Oman, Pleš I., Martinak, Doberlet. I. moštvo Hermes ima ojačiti igrači Vidmar (J.) kot vratar, Pečnik (J.) in Slamič (P.) kot branilca. Vsa igrača mora prinesiti k treningu kompletno opremo, LNP. opozarja klube, da se bo proti klubom in igračem, ki se pozivu ne bi točno odzvali, uvedlo strogo disciplinarno postopanje. — Podsavezni kapetan, S. K. Nuselsky z 2 : 1 (1 : 1).

Concordia (Zagreb) : Ilirija. V nedeljo 28. t. m. igra Ilirija prijateljsko tekmo s HSK Concordijo, ki velja točasno za najmočnejše moštvo v Zagrebu. Nastopiti je

Proti odeblosti

deluje s kolosalnim uspehom samo »Vilfanov čaj«. Dobiva se v vseh lekarnah in drožerijah. Proizvajalci: Laboratorij Mr. D. Vilfan, Zagreb, Illica 204.

obvezana s kompletnim I. moštvom. Posebno interesantno na tem srečanju je, da igrajo v njem 4 igrači renomiranega splitskega Hajduka: Benčić, Bonačić in Höckmann v Concordiji in S. Poduje v Iliriji. Zadnji važnejši rezultati Concordije: proti Haški 2 : 1 in 4 : 2, proti BSK v Beogradu 3 : 2, proti Jugoslaviji v Beogradu 1 : 1, proti Old boys, Basel 3 : 1, proti UTE, Budimpešta 2 : 1.

S. K. Jadran. Danes točno ob 8. zvečer obvezen sestanek v restavraciji pri »Roži«. Radi važnosti navzočnosti vseh članov nujno potrebna. — Tajnik.

S. K. Primorje. Plenarna odobrova seja se vrši danes, v četrtek, točno ob 20. uri v restavraciji »Zvezda«. — Vseled važnega dnevnega reda je potrebna polnoštevilna prisotnost gg. odbornikov. — Tajnik.

T. K. Skala pozivlja svoje člane, da poravnajo članarino za leto 1925, najkasneje do konca t. m., ker se jih v nasprotnem slučaju črta iz članstva. Članarina naj se vplača po dostavljenih položenih, ali pa vsak četrtek pred odborovo sejo v klubovnem lokal.

Krški sportni klub : S. K. Troja (Brežice) 2 : 2 (2 : 1). Novoustanovljeno moštvo Krškega sportnega kluba je absolviralo prošlo nedeljo po komaj enomesečnem treniranju svojo prvo nogo. tekmo s S. K. Trojo iz Brežic. Tekma je ostala neodločena z 2 : 2 (2 : 1). Ker trenira Troja že četrto leto, so Krčani z rezultatom lahko zelo zadovoljni, predvsem ker so bili Brežčanom skoraj enakovredni nasprotniki. V prvem polčasu se je premoč Troje poznala, ker je posebno napad z desnim krilcem igral res smoteno. Krška obrambna trojica je ubrala veliko nevarnih situacij. V drugem polčasu so prešli v mestoma zelo oster napad. Na občinstvo je zelo slabo vplivalo, da so hoteli Brežčani s surovo igro in nesportnim obnašanjem izsiliti boljši rezultat. Igralci zelo slabo. — Sodnik g. Vladovčič.

Krški sportni klub odigra v ponedeljek dne 29. t. m. na Petrov dan otvoritveno tekmo na novem igrišču pod Zuhcem s S. K. Sava, Sevnica.

4. pontonirski baon, Ptuj : Primorje. V nedeljo, 28. t. m., na Vidov dan, gostuje v Ljubljani moštvo pionirjev iz Ptuja ter odigra prijateljsko nogo. tekmo s Primorjem. Moštvo tvorijo igralci-vojaški raznih klubov iz Zagreba, Maribora ter simpatizirajo srednji krilec Primorja Vindič, ki odslužuje svoj vojaški rok v Ptuju. Moštvo je doseglo v več tekmah lepe rezultate. Tekma prične ob 17,30 na igrišču Primorja.

Lep skok ob palci Ilirijana Mirkica Gorkke, ki je na nacionalnem mitingu S. K. Ilirije dne 11. junija t. l. dosegel za Ferko vitem (Hašk) in Kovačičem (Ask) s 360 cm tretje mesto ter s tem izboljšal dosedanje slovenski rekord, ki ga je imel Štekel (Ptuj) z 290 cm.

Sodniški tečaj danes v četrtek ob 21. uri v kavarni »Emona«. — Vodišek.

Kraljica Marija je prevzela tudi letošnje pokroviteljstvo nad hazeno tekmo med školskovaško in jugoslovensko reprezentanco.

DFC. ne pride v Zagreb. Nedavno smo poročali, da bo praški DFC. igral 28. in 29. junija v Zagrebu. Sedaj se javlja, da odpade to gostovanje praškega kluba.

Dunajska Ostmark je v ponedeljek igrala v Bečkereku proti tamošnjemu splošnemu klubu ter zmagala s 4 : 0. V torek pa je premagala v Somboru S. K. Sombor s 4 : 0.

Nemčija : Švedska. Prihodno nedeljo se vrši v Stockholmu nogometna tekma med reprezentancama Nemčije in Švedske. Tekmo bo vodil danski sodnik Andersen.

Uruguayci se ne morejo ločiti od Evrope. Po tekmi v Inomestu, pri kateri so seveda zmagali, nastopijo danes v četrtek na Dunaju proti Rapidu, v nedel

James Oliver Curwood:

Onstran pragozda

Nso to dobo je govoril Cassidy v vročici. In govoril je zlasti mnogo o Rogerju Mc Kayu. Dekle, ki mu je stregla noč in dan ter je spala le trenutokoma, je imela dojem, da sta si ta dva moža dobra tovariša in da sta bila dolgo dobo nerazložna. Vendar niti Rogerju ni hotela odstopiti svojega mesta tik ranjenčeve postelje.

Tretjega dne pa ga je poslala šestdeset milj odtod po novo zalogo obvez in lekov.

Bilo je zvečer tri dni pozneje, ko se je vračal Roger s Pikom. Okna koč so bila jasno osvetljena in Mc Kay je stopil k nemu ter pogledal noter.

Cassidy je tam sedel, obložen z blazinami, z obličjem polnim življenja, a na tleh poleg njega na medvedji koži je sedelo dekle. Rogerja je zabolelo srce. Tiho je položil zavoj, ki ga je prinesel s seboj, k dverim in potkal. Ko je Gizela odprla, je izginil v temi s Pikom tesno za svojimi petami.

Naslednjega jutra je poiskal starega Roberta in mu je rekel: »Tukaj nimam miru in potrebujem ne-oliko gibanja. V dveh tednih se vrnem. Saj to poveste Cassidyju, kaj ne?«

Deset minut kasneje je že veslal ob nabrežju Wollostonskega jezera in bil potem ves teden na poti, med pritoki in otočki neprestano delajoč s svojim veslom. Pik je opazil, kako je njegov gospod vsak dan bolj suh, njegov glas vedno otožnejši, usmev se je le redkokdaj pojavil na njegovih ustnicah, a nikoli ni zvenel tako, kakor nekdanj.

Pik se je trudil, da bi to razumel, in Roger mu je razlegel, a nič več tako veselo in srečno, kakor prej.

»Lahko bi bila z njim zaključila in se ga iznebila za vselej,« je dejal Pik nekega hladnega večera ob ognju njunega tabora. »Toda nisem mogel storiti tega, prav kakor nisem mogel vzeti Nade s seboj. In zato se zdaj zopet vrneva k njemu. Izpolniti morava svojo obljubo. Vrneva se k njemu, Pik, čeprav bova potem visela.«

In Roger je trdo stisnil čeljusti in štel dneve, ki mu še preostajajo do vrnitve.

Napočil je deseti dan, in Roger se je odpravil k ustju Čolnske reke. Popoldne dvanajstega dne sta že zopet veslala k ustju Potoka šepastega soba. Nehote je pogledal na svojo uro, ko je krenil peš v smeri koč starega Roberta. Bilo je štiri.

Vračal se je dva dni prej, nego je obljubil in čutil zato nekako zadovoljstvo. Srce mu je čudno utripalo. Bil je preverjen, da Cassidy ne bo vsemu doživljaju pripisoval pomena in da mu reče, naj poskusi to še enkrat — a brez Pika. Bil je mož, ki je pogodbo vzdrževal do poslednje besede, ako je bila pošteno sklenjena. Ako pa ne stori tako —

Roger se je ustavil dosti dolgo, da je vzel iz revolverja vse naboje. Konec streljanja — vsaj z njegove strani.

Mlačno jesensko solnce je strujilo skozi odprto dver koč, ko je vstopil. Zaslišal je smeh — bil je Gizelin smeh. In nekaj je govorila. Nato je odgovoril moški glas — iz daljave pa je priletel semkaj udarec sekire. Stari Robert je bil na delu. Gizela in Cassidy sta bila sama doma.

Roger je stopil k dverim in zakašljal, hoteč ju opozoriti na svoj prihod. Pa je obstal naglo, kakor bi se zablistalo pred njim. Terence Cassidy je sedel v naslanjaču. Dekle je stalo ob njem. Njene bele roke so ga objemale okoli vratu, sklanjala se je k njemu in ga poljubljala.

Naenkrat ga je Cassidy zagledal. »Le pridite!« je zaklical tako naglo in glasno, da se je dekle ustrašilo. »Pridite sem, Mc Kay!«

Roger je vstopil, a dekle je stalo zdaj naravnost za Cassidyjem, bila je zardelih lic, a oči so ji bile polne zapadajočega solnca. Terence Cassidy se je zarežal na svoj prejšnji zmagoviti način, sklanjaje se naprej in opiraje se z obema rokama ob naslanjač.

»Mc Kay, izgubil ste!« je vzkliknil. »Jaz pa sem dobil!« Obenem je prijel dekle za roko in jo potegnil bliže k sebi. »Gizela, storite zdaj, kakor ste obljubili! Dokažite mu, da sem dobil!«

Počasi je stopila k Rogerju z lici, rdečimi kakor solnce. Oči so ji žarele, ustnice so se ji otvorile, a Roger je čakal molče, strmeč nad vsem tem, dokler ni stala tesno pred njim. Potem mu je ovila roke okoli vratu in ga poljubila.

V trenutku je bila zopet na kolenih tik ob ranjencu, skrivajoč mu na prsih goreče svoje obličje, a Cassidy se je smejal in mu padal obe roki.

»Mc Kay, predstavljam vam gospo Terenco Cassidyja, svojo ženo,« je rekel. In dekle je dvignilo svoj obraz, da so se njene oči upirale na Rogerja.

Ta je stal tu doslej kakor nemec.

»Misijonar iz Du Brocheta je bil včera pri nas in je našu poročilo,« je zaslišal Cassidyjeve besede. »In skupaj smo napisali mojo službeno odpoved, stari kamerad. Dobila sta oba. Zahva-

ljujem se Bogu, da ste mi pogladi Krogo v telo tam na bregu, zakaj prinesla mi je raj. In tu je moja roka, Mc Kay, — za vselej!«

Pol ure kasneje, ko se je izpodtkal Mc Kay zopet po stezi v pragozdu, je imel oči polne solz in srce polno nadeje, tako velike nadeje, kakor je bil velik ves ta svet okoli njega. Zolta ptička je govorila istino, in gotovo je bil Bog z njo v tisti noči, ko se je njena duša srečala z Nadino dušo.

Zopet je verjel v svet. Verjel je v ljubezen in lepoto življenja, in ubirajoč ozko stezko navzdol k svojemu čolnu s Pikom za petami, je čul, kako kliče njegovo srce Nadino ime in slišal je zopet obet Zolte ptičke, da nekje — nekdanj — najdeta skupno srečo, kakor jo je našel Terenc z Gizelo.

In Pik je slišal oddaljene udarce sekire in spev ptičev in brbranje veveric, a najbolj je veselil njegovo srce glas gospodov, ki je bil zopet oni bivši, znani glas radosti, glas, ki se ga je bil naučil ljubiti pod Craggovim hrptom v dneh modrih vijolic in rdečih jagod, ko je Nada izpolnjevala ves njegov svet.

XIII.

Mc Kay se je doslej spominjal neke gozdne proge, segajoče globoko v Severno pustnjo, na sto milj odtod k severu. V tistem skrivališču si je bil pred tremi leti postavil koč ter je lovil ondi lisice nad polovico dolge zime. A zdaj ga tja niso vabile le tista koč in lisice. Potreba mu je bila stalno za petami. Ves denar je bil pustil misijonarju za Nado; kar mu je še ostalo, je bilo izčrpano, zaloga prazna, a čevlji in obleka zašiti z zaplatami iz srčje kože.

Teden nato, ko je pustil Cassidyja v njegovem raj ob Wollastonskem jezeru, pa je imel srečo. Dva lovca sta se vračala s Churchill. Eden je bil bolan, a drugi je potreboval pomoči pri stavbi zimske koč. Mc Kay je ostal pri njih deset dni in ko je zopet nastopil svojo pot k severu, je bil njegov nahrbtnik natlačeno poln živil ter je imel na sebi nove čevlje in udobno obleko.

Bilo je sredi oktobra, ko je našel zopet svojo staro koč, na tisoč milj od Craggovega hrba. Ostala je taka, kakršno je bil pustil pred tremi leti. Odslej ni še nihče odprl njenih dver. Mala, železna peč je že čakala na ogenj. Za koč je bila grmada drv. Na mizi je stalo staro cinasto posodje, a na vrveh, privezanih na ogrodje tramov, so visle odeje in perilo ter drugi predmeti tako visoko, da jih niso mogle doseči miši in hermelini. Vse to je bil pustil tukaj, kakor se mu je zdaj zdelo, že davno.

Dvignil je del tal in našel ondi žične zanke in pastil, namazane na debelo z mastjo. In našel je olja, cinasto svetilko in sveč. Pol ure, preden je zanetil ogenj, je vesel pregledoval reči, ki jih je bil spravil tu pa tam.

Importerji! Exporterji!

Kupčijske zveze, zastopstva trgovskih hiš, tovarni in trgovski panog v Italiji dobite najlažje in najceneje potom

oglasov

v najvažnejših italijan. dnevnikih, ki so:

Il Corriere della Sera, Milano; La Sera, Milano; La Giustizia, Milano; Edinost, Trieste; La Sera, Trieste; Il Popolo di Trieste; Goriska Straža, Gorizia; Il Mondo di Roma; La Tribuna di Roma; Il Secolo XIX, Genova; Il Corriere Mercantile, Genova; Il Mezzogiorno di Napoli; La Vedetta d'Italia, Fiume itd.

Proračune stroškov po originalnih časopisnih cenah dobavljajo po navedbi oglasnega teksta in prostora takoj italijansko zastopstvo dnevnika „JUTRO“

PUBBLICITA G. CEHOVIN

Trieste, Viale XX Settembre 65/1

492

je nova telefonska številka inseratnega oddelka „Jutra“. Radi oglasov kličite samo to številko, na številko 36 se kličete le uprava „Jutra“, ne pa inseratni oddelek.

Frissée rayé

in
Shantung barvasti
so zadnje novosti blaga za letne obleke.

H. KENDA,
Ljubljana, Mestni trg št. 17.

Zadružna hranilnica

registrovana posojilna in gospodarska zadruga z o. z.

v Ljubljani

Sv. Petra cesta šte. 19

sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše. Večje in stalne vloge z odpo- vednim rokom obrestuje po dogovoru. Daje posojila proti vknjižbi, poroštvo in zastavitvi.

Kdor še nima v svoji knjižnici Sienkiewiczevega romana

Z ognjem in mečem

naj si ga takoj kupi. Bros Din 105.—, vez. Din 120.— brez postnine. Dobi se v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani, Prešernova ulica 54 (nasproti glavne pošte).

Drez posebnega obvestila.

Naš preljubi oče, dedek in tast, gospod

Josip Senčar

sodnik v p.,

je danes po kratki bolezn mirno v Gospodu zaspal, Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v četrtek, dne 25. t. m. popoldne ob treh.

ROGATEC, dne 23. junija 1925.

Zalujoči ostali.

I^a dalmatinski Portland cement

svetovno znane znamke

„TITAN“

tvornice „Dalmatia“ d. d. Sušurac pri Splitu.

Obrnite se za ponudbe na izključno zastopstvo za Slovenijo

Gregovič & Co.

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica šte. 7.

Telefon 956 Poštni predal 167

Podeželske odre

opozarjamo

na najnovejšo ligo iz zbirke Ode:

Schönherr, Zemlja. Življenska ko-

medija, 15 Din, po pošti 75 p. več.

Svoboda-Govekar, Poslednji mož.

Veseloigra, 14 Din, po pošti 75 p. več.

Linhart, Županova Miska. Ko-

medija. Veseli dan ali Matiček

se ženi. Komedija, 20 Din, po

pošti 1 Din več.

Natič-Govekar, Narodni poslanec

18 Din, s poštnino 75 para več.

Naročila sprejema:

Tiskovna zadruga v Ljubljani

Prešernova ulica 54.

„Hotel Riviera“

Selce kod Crikvenice.

Sa velikom terasom na moru tik kupa- lišta. — Prvorazredna kuhinja, 60 lje- pih soba na razpolaganje, najnižje cijene. Preporuča se vlasnik

P. Strinović.

Sivi platneni čevlji

zopet dospeli.

Dobe se po 120 Din za par pri

M. Trebar, Ljubljana,

Sv. Petra cesta 6. 3500a

Trgovina

mešanega blaga v sredini Maribora na prvovrstnem prostoru se radi družinskih razmer **ugodno prodaja**, eventualno se sprejme družabnik. Cenj. ponudbe na podružnico „Jutra“ Maribor pod „Dobra eksistenca“. 3488a

Zahvala.

Vsem, ki ste nam stali ob strani ter z nami sočustvovali ob bridki in prerani izgubi dragega soproga in očeta

Franja Stajanko

izrekamo prisrčno zahvalo.

Posebno si štejemo v dol- žnost, se posebej zahvaliti vsem posameznim društvom ter cenj. občinstvu, ki so v tako obilnem številu pokojnika spremili k več- nemu počitku, ter vsem daro- valcem krasnega cvetja in vencev

Ljutomer, 20. junija 1925.

Ana Stajanko, soproga in otroci.

Proda se lokomobila

stabilna, vročeparna z visokim pritiskom iz tovarne Wolff, Magdeburg A. G. navadna moč 22 HP, trajajoča moč 31 HP, najvišja moč 36 HP s šestnajst metrov dolgim železnim dim- nikom in pripravo za kurjenje žagovine (Treppenrostunter- flürfeuerung). Lokomobila je popolnoma porabna kakor bi bila nova in je bila na novo generalno popravljena na Du- naju. — Interesenti naj se obrnejo na **KAPUS & GRILL**, Holzhandels-gesellschaft m. b. H., Sittersdorf, Post Mi- klautzhof, Koroško, Avstrija.

Ljudske knjižnice

opozarjamo

na najnovejšo zvezke zbirke „Prosveti in zabavi“:

Puškin - Prijatelj, Kapetanova hči. Povest. Broš. 24 Din, vez. 29 Din, po pošti 1-25 Din več.

Budal Andrej. Križev pot Petra Kuplje- nika. Povest. Broš. 17 Din, vez. 22 Din, po pošti 1-25 Din več.

Kersnik Janko, Cyclamen. Roman. Broš. 22 Din, vez. 27 Din, po pošti 1-25 Din več.

Kersnik Janko, Agitator. Roman. Broš. 18 Din, vez. 23 Din, po pošti 1-25 Din več.

Zeyer - Bradač, Tri legende o razpeli. Vez 20 Din, po pošti 1-25 Din več.

Naročila sprejema:

Tiskovna zadruga v Ljubljani.

Prešernova ulica 54.

Kurje oči.

Najbolja sredstva proti kurji očem.

Varetna znamka.

Skladnice v lekarnah in drogerijah ali pa naravnost iz tovarne in

glavnega skladišča

M. HRNJAK, lekarnar.

SISAK.

„Jutro“ roman

LUCIFER

katero razkošno napeto

vsebino, prepleteno s fan-

tastičnimi zapletljivi od za-

četka do konca. Ki prina-

ša navdušenemu čitatelju

z interesom namreči vsak

razočaranje in konsternacija

in zopet presenečenje tako, da

so čitatelji nestrojno priča-

kovali vsako najlažje razlo-

žanje, je izšel in se do-

tiva pri upravi „Jutra“ v

Ljubljani.

Vsi ki so ga čitali

in oni, ki niso imeli

te prilike, naj si ga

takoj naroče za

domače knjižnice.

30lj zabavati Vas ne

more nobena knjiga!

Vezana stane . . . 35 Din

Broširana pa . . . 45 Din